

Leó pápa is megemlékezett Lucian Mureșan bíborosról

Életének 95., papságának 61. évében Lucian Mureșan bíboros, a romániai görögkatolikus egyház nagyérsek-metropolitája 2025. szeptember 25-én hazatért a Mennyei Atyához. Életének utolsó napjaiban, 2025. szeptember 5-én és 6-án meglátogatta őt Claudio Gugerotti bíboros, a Keleti Egyházak Dikasztériumának prefektusa, Giampiero Gloder érsek, Románia és a Moldovai Köztársaság apostoli nunciusa, valamint Böcskei László nagyváradi római katolikus püspök, a Romániai Katolikus Püspöki Konferencia elnöke – adta hírül a Gyulafehérvár–Fogaras Görögkatolikus Főegyházmegye sajtóirodája. Balázsfalván tett látogatása során Gugerotti bíboros méltatta Lucian Mureșan bíboros hitét és hűségét, valamint odaadását Róma és a Szentatya iránt, közvetítve számára XIV. Leó pápa apostoli áldását. A megpróbáltatásokkal teli napokban a romániai görögkatolikus egyház egésze imádságos közösségben egyesült főpásztorával, kérve az Urat, hogy a Boldogságos Szűz Mária és a boldog vértanú püspökök közbenjárására ajándékozzon számára egészséget, lelki békét és erőt a szenvedésben.

Lucian Mureșan bíboros halálát követően Böcskei László püspök részvétnyilvánító üzenetében kifejezte közelségét és együttérzését a romániai görögkatolikus egyházzal, püspökökkel, papokkal, szerzetesekkel és szerzetesnőkkel, a hívek egész közösségével. Úgy fogalmazott: „Imádkozunk, hogy az Úr fogadja be országába azt, aki igaz pásztora és lelki atyja volt egyháznak.” Jakab Gábor pápai káplán, kolozsvár-kerekdombi plébános is örök nyugalomért főhazakodik egykori osztálytársa számára.

XIV. Leó pápa is megemlékezett Mureșan bíborosnak az üldöztetés idején tanúsított példamutató tanúságtételéről. „Imádkozom ennek a jó és figyelmes szolgának a lelkéért, aki mottójához hűen még a szenvedésben is fel tudta áldozni életét és bizalommal rábízta magát a Mennyei Atyára” – írta részvétváltatásában. A Cristian Dumitru Crișan fogaras-gyulafehérvári görögkatolikus segédpüspöknek, valamint a romániai görögkatolikus egyház püspöki karának címzett üzenetében a Szentatya kifejezte közelségét a görögkatolikus egyház papjaihoz és híveikhez – akiknek a bíboros „atyja és vezetője” volt –, valamint az elhunyt családtagjaihoz és mindazokhoz, akik gyászolják halálát. „Hálát adok Istennek az egyház ezen hűsé-

Lukácsovits Magda: Csögi bácsi bánatos (1949)

Tompa Mihály Alkonyatkor

Tűnődve állok én
Az est sugárinál,
Midőn a nap sötét
Hegyek mögé leszáll;

Kérem: ha életünk
Fáklyája majd elég,
Újabb dicső korány
Reá kerül-e még?

És a vak éj után
Ragyogva kél napunk;
Jelenti: álmaink
Után – feltámadunk.

ges fiának példamutató tanúságtételéért, aki még az üldöztetés idején sem ingott meg” – folytatta a pápa, elismeréssel emlékezve a bíboros próbatételekkel teli éveire, amelyek alatt bátran viselte a nehézségeket és megaláztatásokat, miközben „szabadságának kockázatát vállalva folytatta Krisztus szolgálatát a pástori hivatásában”.

Leó pápa kiemelte a Mureșan bíboros papságát jellemző „evangéliumi türelmet és odaadást”, megjegyezve, hogy „megingathatatlan szeretetet tanúsított Krisztus és az egyház iránt, inspirálva ezzel több generációnyi hívőt”. „Biztos vagyok benne, hogy a román görögkatolikus egyház mártírjainak és boldogjainak kíséretében örömmel fogadják majd az örök királyságban” – zárta szavait a Szentatya, és apostoli áldását adta „a bíboros temetési szertartásán jelen levőknek” és mindazoknak, akik gyászolják halálát.

Lucian Mureșan bíboros életútját és Tiszteletreméltó Márton Áron püspökről megfogalmazott gondolatait lapunk 2. oldalán ismertetjük. (Életünk)

Böcskei László a Romániai Katolikus Püspöki Konferencia új elnöke

Az ország római és görögkatolikus főpásztorai 2025. szeptember 5-én Böcskei László nagyváradi megyéspüspököt választották a Romániai Katolikus Püspöki Konferencia (RKPK) elnökévé. Mandátuma három évre szól.

A római katolikus és görögkatolikus püspököket egyesítő Romániai Katolikus Püspöki Konferencia (Conferința Episcopală Română – CER) 76. plenáris ülését 2025. szeptember 4–6. között tartották Kolozsváron, Claudio Gugerotti bíboros, a Keleti Egyházak Dikasztériumának prefektusa rendkívüli részvételével. A testület új vezetőjéről a plenáris ülésen született döntés.

Böcskei László a Temes megyei Gátalján született 1965. július 11-én és 1990. június 24-én szentelték pappá. A Nagyváradi Római Katolikus Egyházmegye élére 2008. december 23-án nevezte ki XVI. Benedek pápa. A szentelést Martin Roos temesvári megyéspüspök és a két társszentelő, Ioan Robu

bukaresti érsek, az egyházmegye metropolitája és Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek végezte 2009. március 7-én. Böcskei László a 82. az egyházmegye püspökeinek sorában.

„Ezt a vállalást, illetve ennek a választásnak az elvállalását úgy szeretném megélni, mint egy új feladatot; ez nem egy titulus, egy címnek a hozzáadása az eddigiehez.

Ilyen értelemben számítok az érsek és püspök atyák segítségére, támogatására, hogy azokra a kérdésekre, felmerülő problémákra, amelyekkel szembesülünk, akár mint katolikus egyház az országban, akár egyenként és külön-külön az egyházmegyékben, tudjunk megfelelőképpen válaszokat találni, helytállni, megfelelni” – nyilatkozta rögtön az RKPK-elnökké választását követően a romkat.ro portálnak Böcskei László. Mi is imáinkkal kísérjük a nagyváradi főpásztor helyi és országos szolgálatát! (Szerk.)

Kép forrása: Mária Rádió Erdély

A remény fényei

Írta: Dr. Papp Tibor

November eleje van. A természet a maga törvényei szerint az elmúlás köntösét ölti magára. A nappalok rövidülnek, a fákról lehulló levelek az élet körforgásának megkerülhetetlen valóságára emlékeztetnek minket. Ebben a melankolikus, befelé fordulásra készítő időszakban az Egyház két egymást követő napot is a végső dolgoknak szentel: Mindenszentek ünnepét és az azt követő Halottak napját. Míg előbbi a már célba ért, megdicsőült lelkek ünnepe, utóbbi a mi személyes és közös emlékezésünk ideje. Temetőink ezernyi apró lánggal telnek meg, jelezve, hogy a szeretet és az emlékezés köteléke erősebb a halálnál.

Ezen a napon mindannyian kimegyünk a temetőbe és gyertyát gyújtunk szeretteink sírjánál, vagy távol a síroktól gyújtjuk meg az emlékezés lángjait. A gyertya akkor igazi, akkor valósítja meg önmagát, ha ég, világít. Miközben világosságot ad, megvalósítja önmagát, feladatát, közben elfogy, elég. A gyertya a lángján keresztül, hivatásán, önmegvalósulásán keresztül átadja magát a világnak és nekünk. Elhunyt szeretteink is így adták át magukat nekünk munkájukon, életükön keresztül, és miközben éltek és dol-

goztak, lassan elfogytak s átadták magukat az Istennek.

De nemcsak elhunytjainkra emlékezünk, hanem arra is, aki a legtökéletesebb önmagát átadó, feláldozó gyertya, aki a legtündöklőbb világosság: Krisztusra is. Ő maga mondta, hogy „Én vagyok az igazi világosság, aki engem követ, nem jár sötétségben, és ha meghalt is, élni fog”. Imádkozunk Jézushoz, hogy bocsássa meg elhunytjaink bűneit, vegye őket maga mellé a Mennysországba, imádkozunk magunkért és egymásért, hogy tudjuk Őt követni, ne járjunk sötétségben. A gyertyagyújtás emlékezés és imádság: emlékezés az önmagukat átadó szeretteinkre és imádkozás az igazi Világossághoz.

A sírok között, akár csak gondolatban is járva átgondoljuk: ahány sír, annyiféle halottunk van. Vannak, akik szépen sokáig éltek, életüknek boldog beteljesülése volt a halál. Vannak, akiknek megváltás volt a halál, mert megtörte őket a betegség, a történelem vagy egy személyes tragédia. És vannak, akiknek még élniük kellene, akikkel a legszívesebben cserélnénk, csak elhessenek még, de nem lehet.

(folytatás a 2. oldalon)

Szent Kereszt Felmagasztalásának ünnepe Grácban

Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke a stájer fővárosba látogatott

Szent Kereszt Felmagasztalásának ünnepe egyben a Graz-Kalvarienberg plébánia templombúcsúja, amelyet idén a Grác környékén élő magyarok két ízben is megünnepeltek. Először 2025. szeptember 7-én, vasárnap német nyelven, amikor Molnár Ottó plébános az osztrák hívekkel együtt fogadta és köszöntötte dr. Székely János szombathelyi megyéspüspököt, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia újonnan megválasztott elnökét.

A püspök atya a szentmise elején megköszönte, hogy az osztrák hívek a magyarokat befogadták, majd szentbeszédében az életből vett példákkal érzékeltette azt a fényt, reményt és szeretetet, amely a keresztből árad, életünknek értelmet ad, amelyből a keresztény Európa táplálkozott és amelyet korunkban annyi ellenség fenyeget.

Az ünnepi szentmise után Székely János püspök atya szép idő, jó hangulat, étel, ital és zene mellett kötetlen beszélgetés keretében ismerkedett osztrák, magyar és más nemzetiségű hívekkel.

2025. szeptember 14-én, vasárnap a magyar nyelvű szentmisén Molnár Ottó atya prédikációjának vezérgondolata Boldog Bódi Mária Magdolna vértanúsága volt. A szentmisét azokért ajánlotta fel, akik „az 57 éves Életünk újság létezését, fenntartását

ma is biztosítják”. Külön kiemelte, hogy az Életünk a Nyugatra menekült magyarok számára a hidegháború idején a sajtóapostolkodás legjelentősebb terméke volt, majd köszönetet mondott Ugri Ingrid asszonynak, aki évtizedek óta az európai katolikusok lapjának hűséges terjesztője Stájerországban.

Molnár Ottó

Budapesten tanácskoztak a diaszpórai magyar katolikus közösségek képviselői

Szeptember 18–21. között hatodik alkalommal hívta össze a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) a világ különböző tájain élő magyar katolikus közösségek képviselőit. A budapesti D50 rendezvényközpont-

ban tartott találkozót az MKPK alá tartozó Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat Irodája szervezte.

Az első teljes napon a résztvevők természetvédelemmel foglalkozó előadásokon vehettek részt, valamint elkezdődtek a külföldi magyar katolikus közösségek elmúlt évet értékelő beszámolóit.

A teljes napon részt vettek a külföldi magyarok lelkipásztori szolgálatával megbízott püspök atyák: Mohos Gábor és Fábry Kornél.

Péntek este közös szentmisén vettek részt a közösségek képviselői, amelynek főcelebránsa Fábry Kornél püspök volt.

(Szöveg és fotó forrása: MKPK Sajtószolgálat)

Halálának ötvenedik évfordulója alkalmából Zágón Józsefre is imádságos szeretettel gondoljunk

Ötven éve, 1975. május 6-án Bécsben halt meg Tiszteletreméltó Mindszenty József bíboros, 1975. augusztus 12-én pedig Innsbruckban Zágón József, aki a bíborost 1971. szeptember 28-án Budapestról az amerikai nagykövetségről Rómába kísérte. A kerek évforduló alkalmából Mindszenty bíboros római álmának megvalósításáért 1965-ben létrehozott római Szent István Alapítvány egykori tagjai 2025. augusztus 11-én Mariazellbe, Mindszenty bíboros első temetkezési helyére és másnap az Innsbruck melletti Muttersbe, Zágón József sírjához látogattak, ahol az évforduló napján, augusztus 12-én szentmisét mutattak be és megkoszorúzták a sírját. Zágón József győri egyházmegye papja nyugati magyar emigráció vezető egyénisége volt. 1949-ben Mindszenty bíboros szándékát megvalósítva emigrált, hogy átvegye a németországi magyar hívek lelki gondozásának vezetését. 1950–1952 között XII. Piusz pápa apostoli vizitátornak nevezte ki, majd 1953-tól a Pápai Magyar Intézet régense lett. Az Intézet megmaradása, amelyet a kommunista diktatúra meg akart szüntetni, neki és közvetlen munkatársának, Mester Istvánnak köszönhető. Az 1964-es részleges megállapodás megkötéséig laktak ott, akkor kellett azt elhagyniuk. Egy évvel később létrehozták a római Szent István Alapítványt, amely felépítette a Szent István Zarándokházat. A római Szent István Ház mind a mai napig üzemel, 2020-tól a Magyar Püspöki Kar tulajdonaként.

Mindszenty bíboros és Zágón József

Mindszenty József bíboros ötven évvel ezelőtt, 1975. május 6-án Bécsben hunyt el. (...) A szent pápa tiszteletére szentelt pátyi Szent II. János Pál-templomunk alapkövetelének 25. évfordulójára készülve emlékezem meg Mindszenty bíborosról, miután a Levendula Házban és a templomban a férfikörben vetítettem róla egy összeállítást.

Mindszenty 1956-tól 1971-ig élt a budapesti amerikai követségen. Többször felmerült, hogy külföldre távozik. Közvetlenül a forradalom után még kiszóktetésének a gondolata is felvetődött. Két alkalommal kellett volna Rómába mennie pápaválasztásra. Amikor XII. Piusz pápa halála után 1958-ban kezdeményezték kiutazását, annak intézése elhúzódott, ezért a magyar kormány nem járult hozzá, mert külföldre érkezése egybeesett volna az 1956-os forradalom második évfordulójával. 1963-ban, amikor XXIII. János pápa halála után összehívták a konklávé, már megkezdődtek a tárgyalások a Szentszék és a magyar kommunista kormány között, és megtartották a II. Vatikáni

Zsinat első ülészakát. Mindezek akadályt jelentettek abban, hogy Mindszenty részt vehessen a bíborosok pápaválasztó gyűlésén, és ő maga se szeretne volna elhagyni hazáját. 1967-ben, amikor az Egyesült Államok a budapesti követségét nagykövetség rangra emelte, Mindszenty tiltakozásként el akarta hagyni a követség épületét, és csak VI. Pál pápa küldöttének látogatása tartotta ettől vissza.

Rendkívüli helyzetnek megoldásához négy fél beleegyezésére volt szükség: a magyar kormányra, a vendéglátó Egyesült Államokéra, a pápára és természetesen Mindszentyre. 1971-ben érett meg a helyzet. Mindszenty mindenáron szeretne volna életében kiadni emlékiratait, ez azonban nem volt lehetséges addig, amíg a nagykövetségen tartózkodott. Ezt a szándékát és ez ügyben tett lépéseit mérlegelve az Egyesült Államok megállapodott a Vatikánnal, hogy a pápa hívja ki. Az ügy intézésére, miután a vatikáni diplomaták sok éven keresztül nem értek el eredményt nála, a közvetítésre Mons. Zágón Józsefet, a magyar papi emigráció Rómában élő nagytehtélyű vezetőjét kérték fel. Zágón ötször

Mindszenty végül 1971. szeptember 28-án hagyta el az amerikai nagykövetséget, és a bécsi pápai nuncius autóján utazott Bécsbe és onnan repülön Rómába, ahol VI. Pál pápa fogadta a Szent János-torony bejáratánál.

Balról jobbra: Ruppert József, Szokoly György és Németh László Imre az Innsbruck melletti Muttersben Zágón József sírjánál 2025. augusztus 12-én

Rövid római tartózkodás után a bécsi Pazmaneumban telepedett le, ami az esztergomi érsek tulajdona volt. Innen járta be a világot, hogy felkeresse az emigrációban élő magyar közösségeket, és 1974-ben megjelentette visszaemlékezéseit *Emlékirataim* címmel. Tervbe volt véve, hogy 1975-ben visszatér Rómába, de május 6-án bekövetkezett halála ebben megakadályozta.

VI. Pál pápa 1973-ban azt kérte tőle, hogy nyújtsa be lemondását. Mindszenty ezt lelkiismeretben nem tudta megtenni, mert úgy gondolta, hogy ezzel hozzájárulna ahhoz, hogy a pápa egy kommunista magyar vezető által jelölt utódot nevezzen ki helyébe. A pápa ebben a helyzetben magára vállalta a döntést és az esztergomi érseki széket 1974 elején üresnek nyilvánította. Nagy visszhangja lett ennek. A Mindszenty bíboros kiutazásában szerepet vállalt Zágón Józsefet is támadások érték. Maga Mindszenty is megneheztelt rá, pedig Zágón legjobb tudása szerint szolgálta az ügyet, Mindszenty személyét. (Zágón Mindszentyre vonatkozó iratgyűjtemény-töredékét 2011-ben kiadtam *Zágón-leveleskönyv* címmel, Kada Lajossal folytatott levelezését pedig az ArchivNetben *Mindszenty József alakja és ügye Zágón József Kada Lajosnak írt leveleiben 1962–1971, I–II. rész*).

VI. Pál pápa fogadja Mindszenty bíborost, a háttérben Zágón József (1971. szeptember 28.)

járt Budapesten Mindszenty-nél, és arról próbálta meggyőzni, hogy ne politikai, hanem egyházi szempontból hozza meg döntését. A források tanúsága szerint Mindszentynek a kiutazása előtt VI. Pál pápának írt levelét Zágón fogalmazta meg és fordította le latinra Tomek Vince piarista generálissal Rómában.

A remény fényei

(folytatás az 1. oldalról)

Ahány sír, annyiféle halottunk, egyetlen dologban mégis közösek: köteleznek minket. Szüleink becsületes tartásra, az átadott értékek megtartására, elhunyt testvérünk a még élőkkel való összetartásra, házastársunk a kitartásra. A sírok köteleznek, kérnek, üzennek valamit mindenkinek: addig éljünk szeretetben, amíg lehet, addig dolgozzunk becsülettel, örüljünk egymásnak és élvezzük az istenáldotta életet, amíg lehet, addig bocsássunk meg egymásnak és térjünk meg őszintén Istenünkhöz, amíg lehet. A gyertyagyújtás nem maradhat csak emlékezés elhunytjaink arcára, mozdulatára, nem maradhat csupán elhunytjaink elsíratása, hanem meg kell hallanunk üzenetüket is.

A gyertyák fogyását figyelve eszünkbe jut a saját halálunk is, hiszen születésünk óta minden nappal közeledünk a saját halálunkhoz. A legközelebb a saját halálunkhoz most ebben a pillanatban vagyunk. Az, hogy tudunk a saját halálunkról, egy nagyon komoly szűrő: megszüri életünket, veszekedéseinket, haragtartásunkat, időbeosztásunkat, megszüri az Istennel és a szeretteinkkel való kapcsolatunkat. A leghitelesebb életet az éli, aki a halállal szemközt él, mert méltóságot ad a döntésnek, a találkozások egyszerűségének, tartást az erkölcsnek és őszinteséget a hitnek.

Egy gyertya fénye a nagy sötétséghez képest nem sok. Egy gyertya melege a kinti hideghez nem sok, de arra elég, hogy emlékezzünk és imádkozzunk, hogy meghallgassuk a sírok üzenetét és megszürijük az életünket.

Az emlékezésünk legyen imádságos, a gyertyánk pedig a feltámadásba vetett hitünk lángja. Miközben elhunyt szeretteinkért fohászunk, gondoljunk saját életünkre is. Úgy éljünk, hogy egykor mi is méltók lehessünk belépni abba az örök világosságba, amelyet most a gyertyaláng plislakoló fénye jelképez.

Lucian Mureșan bíboros életútja

Lucian Mureșan bíboros, a Rómával egyesült romániai görögkatolikus egyház nagyérseke 1931. május 23-án született a Máramaros megyei, ma már Nagybánya részét képező Fernezyen. Tizenkét gyermek közül ő volt a tizedik. Kora gyermekkorától érezte a papságra szóló hivatást. Asztalosnak tanult, majd a kötelező katonai szolgálat letelte után, 1955-ben megkezdte teológiai tanulmányait a gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskolán (a görögkatolikus egyházat valamennyi intézményével együtt 1948-ban megszüntette az elnyomó rendszer). Negyedéves volt, amikor – az 1958–1959-es tanévben – a kommunista hatóságok (négy görögkatolikus társával együtt) kötelezték a teológia elhagyására, ellenkező esetben kilátásba helyezték annak bezárását.

A teológiai történet kizárása után Lucian Mureșan kőbányában, szakképzésen munkásként kereste meg a kenyerét. Hú maradt papi hivatásához. Titokban szentelték pappá „katakombai” tanulmányai után: 1964. december 19-én, a görögkatolikus egyház elleni üldözés közepette, örömmel, de hatalmas

kockázat vállalásával fogadta a papság ajándékát Ioan Dragomir máramarosi segédpüspök kézföltétele által.

Titokban működő papként óriási veszélyeket vállalt, hiszen állandó megfigyelés alatt tartotta a Securitate. Lelkipásztori tevékenységét teljes odaadással végezte: szentszolgálatokat, katekéziseket és lelki gyakorlatokat tartott titokban, gyakran éjszaka, hogy elkerülje a hatóságok figyelmét. Emellett a papi hivatásra készülő fiatalok képzését is vállalta, ezzel biztosítva a görögkatolikus egyház túlélését 1989-ig.

A rendszerváltozás és a Rómával egyesült görögkatolikus egyház újbóli törvényes működésének visszaállítása után Lucian Mureșan gyorsan előlépett az egyházi hierarchiában. Szent II. János Pál pápa 1990. március 3-án nevezte ki Máramaros püspökévé. Ezt követően 1994. július 4-én a Gyulafehérvár–Fogarasi görögkatolikus Egyházmegye érsekévé és a romániai görögkatolikus egyház metropolitájává nevezte ki, beiktatása 1994. augusztus 24-én volt Balázsfalván.

XVI. Benedek pápa 2005. december 14-én, amikor a romániai görögkatolikus egyháztartományt főegyházmegyei

1975-ben, amikor meghalt Mindszenty, Zágón a betegségéből épphogy felgyógyult. Orvosai tanácsa ellenére ment el Bécsbe a bíboros temetésére, aminek megett a következménye. A nyár közepén Innsbruckban ő is elhunyt. „Zágón elment Mindszentyért, Mindszenty eljött Zágónért” – így írt legjobb barátja, Mester István, Zágón József 1975. augusztus 12-én bekövetkezett haláláról. Az Innsbruck melletti Muttersben temették el.

Mindszenty József bíboros földi maradványainak hazahozatala után, 1994-ben indult meg boldoggá avatási eljárása az Esztergom–Budapesti Főegyházmegyeiben, miután a boldoggá avatási eljárás ügyét Paskai László bíboros átkérte a halál helye miatt illetékes Bécsi Főegyházmegyé-től. Azóta több mint harminc év telt el. A rendszerváltozást követően még nagy volt a várakozás, aztán az illetékesek folyamatosan

megalapozatlan várakozást keltettek a közelgő boldoggá avatásáról. Közben sor került néhány magyar vértanú boldoggá avatására, Mindszentyre azonban még mindig várni kell. Ügyének hosszantartó eljárásában az utolsó főbb lépések ezek voltak:

- 2016. november: elkészült az egyházmegyei és római vizsgálatok tartalmi össze-sítése, az úgynevezett *Positio*;
- 2018. június 14.: a Szenttéavatási Kongregáció teológuskongresszusa egyhangú állásfoglalást adott ki Mindszenty életszentségéről;

- 2019. január 15.: a Szenttéavatási Kongregáció ülése egyhangú döntést hozott;

- 2019. február 12.: Ferenc pápa jóváhagyta, hogy Mindszenty az erényeket hő-sies fokon gyakorolta és ezzel tiszteletreméltó lett.

A boldoggá avatáshoz most már csak egy igazolt csodára van szükség, miután szoros értelemben nem volt vértanú, azaz emberileg mindent elvégeztek a boldoggá avatásához. Olyan csodára van szükség, amely bizonyított, gyógyulás esetében azonnali, teljes és tartós.

Mindszenty József bíboros és Mons. Zágón József halálának ötvenedik évfordulója alkalmából mindkettőjükre imádságos szeretettel gondoljunk!

Németh László Imre

[1] Forrás: MÉGIS – A pátyi katolikus közösség térítésmentesen terjesztett időszaki kiadványa, 2025. alapkövetel 25. évforduló, 2–4. old.

rangra emelte, Lucian Mureșant nagyérsekké nevezte ki. Példamutató élete és szolgálata elismeréseként 2012. február 18-án a vatikáni Szent Péter-bazilikában a pápa bíborossá kreálta. Lucian Mureșan így a harmadik volt, akit – Iuliu Hossu (1885–1970) kolozsvár-szamosújvári püspök és Alexandru Todea (1912–2002) balázsfalvi érsek-metropolita után – a kommunista korszakban hitvalló és számtalan esetben vértanú romániai görögkatolikus egyház főpásztorai közül a bíborosok közé emeltek.

A nagyérsek-metropolita minden alkalmat megragadott – írta a gyulafehérvári érsekség a bíborossá történő kinevezésekor –, hogy felelevenítse Tiszteletreméltó Márton Áron püspök emberi és főpásztori nagyságát, életszentségét: „Márton Áron az én püspököm volt. Most is naponta kérem a jó Istent, ha úgy akarja, mutassa meg az egész világnak, mutassa fel egyháznak eme nagy főpap lelki szépségét, jellemzilárságát és a hősiesség erényeinek ragyogását. Ameddig az Uristen élnem enged ezen a földön, ebben a siralomvölgyben, Márton Áron püspök lesz legszemélyesebb tanácsadóm, életem irányítója, mindenkor meghatározó személyisége.”

Ahogy a maga vallotta Márton Áron püspökről, immár Lucian Mureșan bíboros is példaként és tanúságként marad meg nemcsak saját egyháznak, hanem az egész katolikus világnak: a hit, a hűség és a főpásztori nagyság maradandó jelképeként.

(Forrás: romkat.ro)

Boldoggá avatták Orosz Péter Pált

Újabb görögkatolikus vértanút tisztelhetünk a boldogok sorában – a Nagykálló melletti Biriben született Orosz Péter Pál a kárpátaljai egyházüldözés egyik vértanúja a sok közül

2025. szeptember 6-án Veszprémben boldoggá avatták Bódi Mária Magdolnát, és három héttel később egy újabb magyar emelkedett a boldogok sorába. 2025. szeptember 27-én a kárpátaljai Bilkén Orosz Péter Pál görögkatolikus pap és vértanú boldoggá avatásának ünnepét tartották. Az esemény történelmi jelentőségű a magyar görögkatolikus közösség és a teljes Kárpát-medence hívői számára, hiszen olyan lelkipásztor előtt tiszteleg, aki életét áldozta a hitéért és az egyházhoz való hűségéért a kommunista diktatúra legsötétebb éveiben.

A kárpátaljai és ukrán püspökök mellett európai és amerikai görög- és római katolikus püspökök is részt vettek a vértanú bilkei boldoggá avatásán. Ebben a faluban volt parókus Orosz Péter Pál 1946-tól 1949-ig. Részt vett az ünnepen a Görögkatolikus Metropólia mindhárom hierarchája: Kocsis Fülöp érsek-metropolita, Orosz Atanáz miskolci és Szocska Abel nyíregyházi megyéspüspök, továbbá Székely János szombathelyi megyéspüspök, az MKPK elnöke és Varga Lajos váci segédpüspök. A Szentszéket Visvaldas Kulbokas apostoli nuncius és Grzegorz Rys biberos, pápai legátus képviselte.

Az ünnepi Szent Liturgián, amelyen közel negyven püspök, több száz pap és több ezer ember vett részt, három kórus teljesített szolgálatot. Jelen voltak Kárpátalja és Ukrajna politikai, kulturális és katonai képviselői, Fürjes Zoltán egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, Fedor Tibor, az Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság Egyházi Koordinációs és Kapcsolattartási főosztályának vezetője, Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke és Seszták Oszkár, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye közgyűlésének elnöke.

A szertartást Tódor (Teodor Macapula) munkácsi püspök vezette. Ez az evangélium olvasása előtt került sor a boldoggá avatásra. Először Tódor püspök a Munkácsi Egyházmegye nevében kérte Orosz Péter Pál boldoggá avatását, majd Viktor Bohiv kánonjogász, az ungvári Boldog Romzsa Tódor Görögkatolikus Teológiai Akadémia és Pápevelő Intézet rektorhelyettese, Orosz Péter boldoggá avatásának posztulátora (a püspök által megbízott ügyintéző) ismertette a vértanú pap életét. Ezt követően Rys biberos fölolvasta XIV. Leó pápa bulláját, amelyben elismeri Orosz Péter Pál vértanúhalálát, a boldogok sorába sorolja, és augusztus 27-ét, halála napját jelölte ki liturgikus ünnepnapjává. A bulla kihirdetése után lehullt a lepel Boldog Orosz Péter hatalmas ikonjáról, amelyen már a boldog felirat is szerepelt. Ezután ünnepélyesen az oltárhoz emelték a vértanú földi maradványait őrző díszes ládát és ikonját. Az ereklyetartót tábori lelkészek, az ikont újművészek papok vitték. Közben a kórus Boldog Péter vértanú történetét és kontákiáját énekelte.

Szentbeszédében Rys biberos arra buzdította a híveket, hogy mindig emlékezzenek Péter atya erős hitére. Ez a hozzáállás segítette megtartani emlékezetét, megtalálni csontjait, és segítette boldoggá avatni őt, hiszen egyetlen írásos szöveg sem maradt utána. Méltatta Péter atya jóságát, irgalmát, szelidségét, odaadását. Kiemelte: nem véletlen, hogy róla beszélve az irgalmát, alázatosságát, jóságát említik először és csak aztán a vértanúságát. Bátran mondhatjuk: olyan vértanút avatunk ma boldoggá, akinek élete is keresztviseles volt, nemcsak a halála. Buzdította a híveket, hogy kövessék Péter atya mélységű Mária-tiszteletét és imádságos életét. „1953. augusztus 27-én két rendőri golyó okozta Péter atya halálát, életének és szolgálatának végét. Hetvenkét évvel később az emberi élet teljességében áll előttünk szeretett püspöke és tanítója, Romzsa Tódor vértanú, és több mint százhusz letartóztatott, megvert, üldözött, megkínzott, bebörtönzött és meggyilkolt paptársá mellett – áll és tanít bennünket életével és halálával a szeretetre. Hatalmas és radikális szeretetre” – zárta homíliáját Lódz érseke.

A Szent Liturgia után Tódor püspök egyenként köszöntötte a vendégpüspököket. Rövid beszédet mondott Visvaldas Kulbokas apostoli nuncius, Szvjatoszlav nagyérsek, Robert Pipta, az amerikai Parmai egyházmegye püspöke, Mieczysław Mokrzycki lembergi érsek, Vitalij Szkomarovszkij lucki püspök, az Ukrajnai Római Katolikus Püspöki Konferencia elnöke és Fülöp metropolita. A magyar görögkatolikus főpásztor hangsú-

lyozta: ez a nap az Isten országának jelenléte. Az Ő hűséges szolgájának, az ő emlékezetének ünnepe. Az emlékezésről szólva megemlítette: az Isten emlékezetét is kérjük, amint azt imádkozzuk is Szent Liturgiánkban: „Emlékezzél meg rólam, Uram, midőn elfőssz a Te országodba.” S mivel ezen a napon különösen is érezzük az Isten jelenlétét, tudjuk, hogy Isten országa közöttünk van, és megemlékezik rólunk. Örizzük mi is ennek a napnak az emlékét szívünkben!

Fülöp atya magyarul köszöntötte a híveket, szavait Szabó Konstantin atya tolmácsolta.

Orosz Péter Pál atya 1917. július 14-én született a magyarországi Biriben, egy Kárpátaljáról származó görögkatolikus pap családjában. Tízéves korában árván maradt, és bátyjával, Istvánnal együtt Szabó Sándor atya gondozásába került. Annak felesége, Orosz Anna, a nagypajuk nővére egyben Orosz Péter keresztanyja volt. Péter a volóci járásbeli Kisszolyván járt általános iskolába, ahol Szabó Sándor atya parókusként szolgált, majd 1928-ban megkezdte tanulmányait az ungvári gimnáziumban.

1933-ban, Szabó Sándor atya halála után Pétert a néhai Sándor atya fia, Szabó András vette magához, aki a huszti járási Szeklence parókusa volt. Ezért Péter a Huszti Állami Gimnáziumban folytatta tanulmányait, amelyet 1937-ben fejezett be. Ezt követően felvételt nyert az ungvári szemináriumba. Mivel a politikai megosztottság után kötött megállapodások szerint a kárpátaljai papnövendékeknek az olmtüzi Szent Cirill és Metód Szemináriumban kellett tanulniuk, Sztójka Sándor (+1943) püspök Csehszlovákiába küldte Orosz Pétert. Az első bécsi döntés (1938. november 2.) nyomán bekövetkezett történelmi változások miatt azonban a fiatal szeminaristáknak vissza kellett térniük Ungvárra. Itt fejezte be tanulmányait, és 1942. június 28-án Sztójka Sándor püspök nőtlenül pappá szentelte a felsődomonyai Nagyboldogasszony-templomban. Első Szent Liturgiáját 1942. július 12-én végezte a beregszászi járási kovászói Istenszülő Oltalma-templomban, Romzsa Nesztor parókus vezetésével.

Péter atya papi szolgálatát a nagyszülősi járási Magyarokmónon kezdte, majd 1946-tól az Ilosva melletti Bilkén folytatta. Lelkipásztori odaadása és buzgósága híressé vált a hívek visszaemlékezései, levelek és néhány hivatalos dokumentum révén. Maga a gyűjtemény tanúsítja, hogy Péter atya egész életét Krisztus, az Egyház és Isten népe szolgálatának szentelte. A fenyegetések és a letartóztatás veszélye ellenére végig hű maradt papi hivatásához.

A hívek tanúsága szerint Orosz Péter atya kitűnt jóságával, szerénységével, őszinte szívvel, odaadó lelkipásztori gondoskodásával, valamint a szegények és hajléktalanok iránti különleges szeretetével, akiket gyakran befogadott a parókiára – amíg volt parókia.

Kárpátalja 1944-es szovjet megszállása után a helyzet gyökeresen megváltozott, különösen a görögkatolikus egyház számára: számos papot letartóztattak. A nehézségek és a hatalom minden fenyegetése ellenére Péter atya folytatta lelkipásztori szolgálatát, egészen a görögkatolikus egyház 1949-es teljes felszámolásáig.

Péter atyának, mint más görögkatolikus papoknak is, felajánlották, hogy térjen át az ortodox hitre, amely – mint tudjuk – a kommunista rezsim idején nem a valódi ortodox hitet jelentette, hanem épp ellenkezőleg: a

kommunisták kezében a nép befolyásolásának eszközévé vált. Még a hívei is – tudva, hogy az atya meghalhat – arra kérték, hogy hozza meg ezt a döntést, de ő mindig hű maradt Krisztus Egyházához.

A titkosszolgálatok hosszú ideig nem tudták leleplezni Péter atya tevékenységét, de 1953 májusában letartóztatták és Ungvárra szállították, ahol körülbelül két hétig volt őrizetben. Péter atyát a feltétellel engedték szabadon, hogy többé nem látja el papi tevékenységét, ő azonban továbbra is – titokban, éjszaka, megbízható emberek otthonában rejtőzve – folytatta evangéliumi munkáját az Úr szőlőkertjében. Csak így tudott a híveknek szentségeket kiszolgáltatni, Szent Liturgiát végezni és lelkiileg támogatni őket a kommunista rezsim nehézségei között.

Bárhol is jelent meg Péter atya, mindenkit elvarázsolt kedves mosolyával és az arcán ragyogó evangéliumi örömmel. Meleg, őszinte szeretettel fordult az emberekhez, mindenki jó barátjának tartotta. Mintha nem létezett volna számára sem bánat, sem betegség, sem szenvedés. Mindent békével és gyermeki bizalommal fogadott. Arra tanította mindig az embereket, hogy szeressék és becsüljék hitüket, higgyenek bármely élethelyzetben és tiszteljenek minden embert.

Bár a hatóságok sejtették, hogy folytatja papi tevékenységét, tetten érni nem tudták. Az egyik tanácskozáson a hatóságok képviselői megegyeztek, hogy erőszakkal letartóztatják. Az első kísérletre akkor került sor, amikor Isten szolgája Jackánics László atya kíséretében Miszticére tartott. A faluba vezető Borzsa-hídon egy rendőr megállította László atyát, Péter atya azonban időben leugrott a hídról és elrejtőzött a bokrok között, bár a rendőr rá is lőtt.

Ilyen körülmények között, pihenés és biztonságos menedék nélkül nem élt sokáig. 1953. augusztus 27-én, Nagyboldogasszony ünnepének előestéjén, Magyarokmónon nagy számú hívő gyűlt össze. Péter atya gyóntatta őket, majd Szent Liturgiát végzett. Sztankó Katalin kíséretében, aki segített neki, gyalog érkezett a beregkissfaludi vasútállomásra, ahonnan vonattal kellett továbbmennie Bilkére. Katalin elment megvenni a jegyeket. Eközben Péter atya rózsafüzért imádkozott egy tehervagonban. Valaki azonban felismerte és feladta őket, mert azonnal megjelent Pósik Vaszilij rendőr, aki letartóztatta Péter atyát és Katalinnal együtt Alsókaraszló felé irányította.

A falu előtt Péter atya a rendőrhöz fordult, és azt mondta: „Kérem, engedjen el!” A tanúvallomások szerint Péter atya engedélyt kért, hogy imádkozhasson az út menti keresztnél, és térdre borult. Ezután két lövés

dördült el: az egyik a lábán, a másik a tarkóján érte. Péter atya a földre esett, arcán olyan kifejezéssel, amely arra utalt, hogy mondani akart valamit. A falu polgármestere sietett a helyszínre. Látva, hogy Péter atya haldoklik, dühösen fordult a rendőrhöz: „Gyilkos, mit tettél?” A rendőr, tudva, hogy a hatóságok támogatják, megfenyegette a falu előljáróját: „Hallgass, vagy ugyanarra a sorsra jutsz!”

A rezsim még azt sem engedte meg a híveknek, hogy Orosz Péter atyát az iránta érzett tisztelettel és megbecsüléssel temessék el, mert attól tartottak, hogy a sírhelye zarándokhely lesz. Ezért a holttestet az ilosvai kórház hullaházába szállították és két napig ott hagyták a földön. Titokban hantolták el a „Cserlenij jarok” nevű tisztáson. Az emberek hamarosan megtalálták, de a rendőrség kiásta és minden nyomot eltüntetett. Harminckilenc éven át titokban tartották Orosz atya földi maradványainak helyét.

A Szovjetunió széthullása és a görögkatolikus egyház legalizálása után a bilkei hívek azonnal elkezdtek keresni azokat, akik információval rendelkeztek Orosz atya meggyilkolásáról és temetéséről. Találtak tanúkat, akik eskü alatt mondták el, mi történt valójában. A „kedves atyácska” (így nevezték a hívek kedvenc papjukat) földi maradványait az ilosvai rendőrség garázsának betonja alatt találták meg. A csontokat exhumálták és számos vizsgálatot végeztek rajtuk.

Péter atya földi maradványainak ünnepélyes temetése, Ilosváról Bilkére történő átszállítása, a papságához és életéhez méltó tisztelettel, 1992. augusztus 23-án történt meg. Erre az alkalomra egész Kárpátaljáról összegyűltek a hívek. Orosz Péter atya erényekkel és szentséggel teli életének csúcspontja és lelkipásztori munkájának jutalma a vértanúhalál volt. Az emberek mély tisztelettel szerették lelki atyjukat, aki velük volt az üldözöttesek idején, és akire jó pásztorként tekintettek. Életével megerősítette az Üdvözítő szavait, mely szerint a jó pásztor életét adja a juhokért (vö. Jn 10,7–16).

Orosz Péter Pál emléke és tisztelete tehát a hívek körében soha nem halványult el. A kommunista elnyomás idején csak titokban őrizték alakját, de a szabadság beköszöntével egyre nyilvánvalóbbá vált: a hűség vértanújaként tisztelik. Boldoggá avatási eljárását 2003-ban indította el a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye Sasik Milán püspök kezdeményezésére, Szóke János és Puskás László posztulátorok közreműködésével. Ferenc pápa 2024-ben ismerte el vértanúságát, ezzel megnyitva az utat a boldoggá avatás előtt. A 2025. szeptember 27-i bilkei szertartást háromnapos ünnepségsorozat kísérte. Zarándoklatok, virrasztások és imaalkalmak idézték fel a vértanú pap életét. Szeptember 28-án az ungvári székesegyházban hálaadó liturgia keretében helyezték el ereklyéinek egy részét, míg Bilkében szintén elhelyezték földi maradványait a templomban.

Boldog Péter atya, könyörögi éretünk!

(Forrás: Nyíregyházi Egyházmegye; Felvidék.Ma)

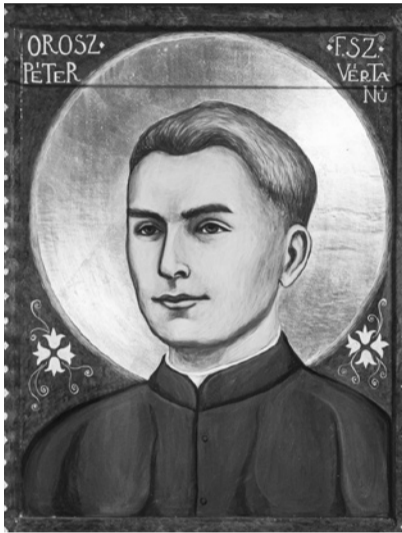
Vértanúikra emlékeztek Nagyváradon

2025. október 3-án, Boldog Bogdánffy Szilárd ünnepén, boldoggá avatásának 15. évfordulóján a Nagyváradai Római Katolikus Püspökség a Szeged-Csanádi Püspökséggel és Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusával közösen megemlékező ünnepséget szervezett Nagyváradon. A program emléksztáival kezdődött Boldog Bogdánffy Szilárd, Boldog Apor Vilmos és Györgypál Albert vértanúk tiszteletére, amelyen a Szent László Római Katolikus Líceum diákjai és tanárai a székesegyháztól indulva zarándokutat jártak be, érintve a jeles személyiségek fontosabb, Váradhoz kötődő stációit.

A főpapi szentmisén a nagyváradai római katolikus székesegyházban Böcskei László megyéspüspök úgy fogalmazott, hogy október harmadikán, Bogdánffy Szilárd liturgikus ünnepén nemcsak róla, hanem több ismert vértanúra is visszaemlékeznek, akik számára fontos volt mindenekfelett a hit és az Istennel való kapcsolat. Mirko Štefković nagybecskereki püspök hangsúlyozta, hogy a mai világban, a reménytelen bizonytalanságban fontos találni egy biztos, szilárd alapot, amely a vértanú példája és hite lehet. Nemcsak tanulni tudunk tőlük, hanem kapni, meríteni is. Tamás József nyugalmazott gyulafehérvári segédpüspök prédikációjában arról szólt, hogy vértanúink olyan kincsre találtak rá, amelyért érdemes nekünk is minden áldozatot meghozni, ezért ápoljuk az ő emléküket, ezért követjük példájukat. A szentmisén jelen volt Schönberger Jenő szatmári római katolikus és Virgil Bercea nagyváradai görögkatolikus püspök, valamint a Szeged-Csanádi Egyházmegye helynökei. Közreműködött Kristófi János karnagy és a székesegyház Szent László Ének- és Zenekara.

Az eseményt zenés irodalmi emlékezéssel zárták, amelyen közreműködött Artur Kaganovskij hegedűn, Kaganovskij Eszter mélyhegedűn, Kállay Ágnes gordonkán és Szilasi Alex zongorán.

(Forrás: Nagyváradai Egyházmegye)

Gyermekeknek

Leó pápa, aki megvédte Rómát

Az idei év tavaszán, Ferenc pápa halálát követően a pápaválasztó konklávét az amerikai származású, sokáig Peruban szolgáló Robert Francis Prevost bíborost választotta meg Egyházunk 267. pápájává. Az új Szentatyá a XIV. Leó nevet vette fel. A névválasztáskor sokan találgatták: vajon az első Leó pápa, Nagy Szent Leó emlékére vette fel e nevet, vagy a „legutóbbi” Leó, XIII. Leó pápa iránti tiszteletből? Hamarosan megtudtuk, hogy a XIX. század második felének nagy pápája, a katolikus társadalmi tanítást megfogalmazó XIII. Leó nyomán választotta a Leó nevet.

De ki volt a legelső Leó pápa? A középkor hajnalán, az V. században élt I. Leót „Nagy Szent Leóként” is ismerjük. Olyan korban élt, amikor a kereszténységnek számos kihívással és veszéllyel kellett szembenéznie. Ebben az évszázadban támadta meg Európát a keletről érkező, félelmetes Hun Birodalom, Attila vezetésével.

A legenda szerint 452 tavaszán egy hírnök érkezett a pápához és rémülten jelentette: „Attila, akit mindenki csak Isten ostaraként emleget, hunjaival betört Itáliába és úton van Róma felé. Valentinianus császár félelmében Ravenna falai mögé menekült. Van még

idő, hogy a pápa is kövessen!” Amikor a hírnök befejezte mondandóját, Leó pápa egy gyönyörű, csodálatosan megmunkált aranykarperecet emelt fel az asztalról. „Látod ezt? – kérdezte a követtől. – A hunok munkája. Egy nép, amely ilyen műalkotásokra képes, hajlandó lesz az élet igéjének befogadására is. Lehet, hogy Isten színe előtt máris bűnösök vagyunk, mert még nem tettünk kísérletet arra, hogy Krisztus keresztjét e nomádok sátrai közt is felállítsuk. Eddig azon a véleményen voltunk, hogy csak a mi birodalmunk létezik és semmi más a világon, most pedig félünk. Nem, én nem menekülök; megvédem Rómát, és elmegyek a hunok táborába!” Hamarosan útra is kelt, és Itália északi részén találkozott Attilával, a félelmetes keleti lovasok királyával. Sikertől rávennie a viszályra, sőt Attila még arra is ígéretet tett, hogy békét köt a Római Birodalommal. Így menekült meg tehát Róma a hunok pusztító csapásától.

Ebben a hónapban, november 10-én emlékezik Egyházunk I. Nagy Szent Leó pápára, Róma megmentőjére, aki – még ha nevét nem is az ő tiszteletére választotta – bizonyára a mostani Szentatyának is példaképe.

Kovács Péter

A pápa és bíborosa

XIV. Leó pápa többször is hangsúlyozta, hogy névválasztása a modern katolikus társadalmi gondolkodás alapjait megeremlő XIII. Leóra való utalás, aki *Rerum Novarum*, azaz *Új dolgok* kezdetű, történelmi jelentőségű enciklikájában tárgyalta az első nagy ipari forradalom szociális kérdéskörét. Az enciklikát egybehangzóan korszalkalkotónak tartják, mert ebben XIII. Leó nemcsak a vallás témakörét érintette, hanem már meghatározta az Egyház, az állam, továbbá a munkaadók és a dolgozók kötelezettségeit is. A XIX. század legjelentősebb pápájának és egyben első modern egyházfőnek is tekintett XIII. Leónak a keresztény értékek háttérbe szorításán mesterkedő világban kellett a katolikus egyház útmutató fardozását és jogait védelmeznie. Ennek kidolgozásában fontos támasza volt Rampolla bíboros, aki a Vatikán államtitkárként egy olyan időszakban volt a Szentszék külügyminisztere, amikor Olaszország egyesítését követően megszűnt a pápai állam és tartós feszültség lépett fel a magát fogolynak tekintő pápa, valamint az Olasz Királyság között. Noha ennek feloldása még évtizedeket váratt magára, azonban Rampolla bíboros diplomáciai erőfeszítéseinek köszönhetően jelentősen javult a korábban igencsak hűvös kapcsolat a Szentszék és Párizs, Berlin, London, valamint Szentpétervár között. Emellett a főpap komoly érdeklődést mutatott a szociális kérdések iránt is. Alighanem ezzel végleg kihívta maga ellen Ferenc József osztrák császár és magyar király ellenszenvét. Amikor 1903-ban XIII. Leó meghalt, még érvényben volt a katolikus uralkodók beleszólási joga a pápaválasztásba. A krakkói bíboros révén Ferenc József

érvényesítette is ezt a jogát, így végül nem a legesélyesebb Rampolla lett az új egyházfő, hanem Sarto bíboros, aki a Piusz nevet vette fel – és egy évvel később eltörölte a megválasztásában kulcs szerepet játszó világi vétőjogot.

Rampolla bíboros nemcsak a politikában, hanem művészeti szempontból is fontos szerepet játszott a Vatikánban. Ugyanis alighanem az ő közvetítésével készíthetett portrét XIII. Leó pápáról az akkor üstökösként feltűnt fiatal magyar festőművész, László Fülöp (1869–1937). Az idős Szentatyá annyira meg volt elégedve a róla készült arcképpel, hogy fehér sapkáját, a pileólust László Fülöpnek ajándékozta. A képet – az egyházfő engedélyével – 1900-ban bemutatták a párizsi világkiállításon is, ahol a festmény aranyérmét nyert. Ebben bizonyára szerepet játszott az is, hogy mind a zsűrit, mind pedig a világkiállítási közönséget megihlette, hogy a magyar festőművész mennyire hűen mutatta be XIII. Leó jellemvilágát. Rómában természetesen megfestette Rampolla bíboros arcképét is. Noha nem László Fülöp volt az egyetlen, aki portrét készített róla, alighanem csak neki sikerült a főpap belső érzésvilágát tolmácsolni. Érdemes idézni a bíboros arcképéről a budapesti *Vasárnapi Újság*ban 1901-ben megjelent méltató cikkéből, amely elsősorban a főpap két szemére hívja fel a figyelmet: „Az egyik nagy nyílt szempillát látunk, parancsoló pillantással, a másikon félig lehunytt, kételkedő tekintet. Az egyik mintha önmagát bírálná, a másik mintha a világot. Az ilyen részletek gondos kiemelésével, bár sohasem az egész rovására, igyekszik László Fülöp az egyéniség titkához hozzáférközni.” Vincze András

Száz év hűség a kereszthez

Kettős jubileumot ünnepeltek a detroiti magyar katolikusok

Detroit magyar katolikus közössége kettős ünnepet ült szeptember közepén: száz éve épült a Szent Kereszt-templom, a városban élő magyarság lelki és közösségi életének egyik legfontosabb bástyája, és százhusz éve áll fenn a római katolikus egyházközösség. Az évfordulóra megtelt a templom padsora, több százan vettek részt az ünnepi szentmisén, amely a hálaadásról, a hűségről és a jövőbe vetett reményről szólt. A plébános, Kiss György Barnabás ferences szerzetes úgy fogalmazott: „Ez a templom a múltunkat, a jelenünket és a jövőnket egyaránt jelképezi.” A kettős évforduló alkalmával XIV. Leó pápa is áldást küldött a ferences atyákra és a magyar hívekre.

Az első Szent Kereszt-templomot 1906-ban építették, majd 1924 novemberében lefektették az új templom alapkövét, amelyet már egy évvel később, 1925 szeptemberében felszenteltek. Az impozáns, neogótikus épület különlegessége, hogy a tetőt tartó oszlopok hiányoznak, a hatalmas boltozat szabadon ível. A padok, a szószék és a keresztlőkút ma is az eredeti állapotát őrzi, innen hirdette az ígét Mindszenty József bíboros is két alkalommal.

A közösség története azonban nem csak fényes időszakokból áll. Az 1920-as évek gazdasági válsága és a paphiány nagy próbatétel elé állította a híveket. Barnabás atya Jakab András plébánost emelte ki példaként, aki Detroitban született, gyermekként Magyarországra került, majd papként tért vissza szülővárosába és negyven éven át szolgálta a híveket. „Nem adtam fel az elveimet, hogy amíg élek és az Úr egészséget ad, ne csak prédikáljak, hanem éljem is az evangéliumot” – hangsúlyozta Barnabás atya (képünkön), aki immár több mint harminc éve, 1994 óta viszi Ligeti Angelus atyával együtt a szolgálatot.

Az ünnepi szentmise főcelebránsa Donald F. Hanchon detroiti segédpüspök volt, és részt vett az eseményen Bakondi Bálint János, Magyarország Chicagói Főkonzulá-

tusának elsőbeosztottja. A templom falára új emléktáblát helyeztek el az 1956-os hősök tiszteletére, amely a Stubits család adományának köszönhető. „1956 mindig fény a történelmünkben. Ezt szimbolizálja, hogy a templom kivilágítása teljesen megújult: Krisztus a fény, mi pedig az Ő árnyékában élünk” – fogalmazott a detroiti magyar plébános.

A templom díszítését és az ünnepség hangulatát a hívek összefogása tette különlegessé: a kórus magyar nyelvű egyházi énekekkel kísérte a szentmisét, és a közösség tagjai a szertartás után is együtt maradtak. Közös ünnepi ebéd várta a híveket, akiknek sorai-ban több generáció képviseltette magát. Sokak számára a jubileum nemcsak a templom múltjáról, hanem saját családjuk történetéről is szólt, hiszen generációk nőttek fel a Szent Kereszt-templom falai között, keresztlőkűttől esküvőkön át gyászmiséig.

„Név szerint ismerem minden hívemet – erre vagyok a legbüszkébb” – vallotta meg Barnabás atya, aki szerint a templom épülete a detroiti magyarok lelkiotthona is. A plébános hozzátette, hogy a jubileum nem lezárás, hanem új kezdet: „Ha száz évig meg tudott maradni a közösség, az arra kötelez bennünket, hogy a következő nemzedékeknek is biztosítsuk a hit és a magyarság megtartásának helyét. [...] A templom mindig arra hív, hogy a gyökereinket őrizzük, de a tekintetünket a jövő felé emeljük” – mondta Barnabás atya, aki szerint a következő évtizedek kulcsa az, hogy a fiatalabb nemzedékek is megtapasztalják: a közösség ereje a hitben és az egymás iránti hűségben rejlik.

Kiss György Barnabás ferences szerzetes szerint a Szent Kereszt-templom megmaradása létfontosságú. „Ez a közösség végvár: hely, ahol az emberek elmondhatják örömeiket, bánatukat, és ahol a magyarság megtartásának fóruma valósul meg.” A plébános a ferences lelkiességhez hűen így összegezte küldetésüket: „A kereszt [...] ma a dicsőség jele. Aki keresztet vet, az Krisztusba oltódik. Harcoljunk a békéért, az igazságért, a kicsikért, és emeljük föl magunkat mindig Istenhez.”

Dorgay Zsófia

Kép: Fazekas Ottó

Forrás: Bocskai Rádió, Cleveland

Hírek

György Alfréd kamillianus szerzetest, az idei csiksomlyói pünkösdi búcsú szónokát az ötvenedik születésnapjára nem mindennapi ajándékkal: a *Totus Tuus* című kötettel lepte meg az édesanyja. A Frédi atya nyolcvanhat versét tartalmazó könyv nemcsak egy új verseskötet, hanem egy élet vallomása is. Az itt sorakozó költeményekben és gondolatokban, mint írják róla, a sebek, a hit és a segítség tapasztalata fonódik össze: a törekénységéből remény születik. A könyvet Csiksomlyón mutatták be először Nagyboldogasszony ünnepén és azóta többször is találkozhatott vele és szerzőjével a versszerető közönség.

Pappá szentelésének 54. évfordulója napján, 2025. szeptember 12-én az egykori esemény helyszínén, szülőfalujában, a ditrói Jézus Szent Szíve-templomban adott hálát az elmúlt közel öt és fél évtizednyi papi szolgálataért Vencser László. A volt gyulafehérvári teológiai tanár, az ausztriai idegen nyelvű pasztoráció emeritus igazgatója, az *Életünk* újság felelős szerkesztője és a Keresztény Jövőkért Alapítvány elnöke Linzből látogatott haza, hogy szerettei, falusfelei és paptársai körében bemutassa hálaadó szentmiséjét. Baróti László Sándor helyi plébános mellett vele koncelebrált még a szintén ditrói születésű Balázs Zoltán, a Pécsi Egyházmegye nyugalmazott lelkipásztora. Az est folyamán a legnagyobb meglepetést a Bakos Ferenc kántor vezette ditrói kórus szerezte Vencser Lászlónak – nagy ajándék volt, hogy gyönyörű énekeikkel még szebbé és még felejthetlenebbé tették a péntek esti szentmisét.

A Szervátiusz Alapítvány Szervátiusz Jenő-díját idén Makoldi Sándor Gyula szobrászművész és Hayde Tibor építész vette át. Az ünnepséget 2025. szeptember 15-én Budapesten a Szervátiusz Szalonban, a levezető elnök, Szervátiusz Klára által a két Szervátiusz tiszteletére meggyújtott méces fénye mellett tartották: Szervátiusz Jenő szeptember 15-én halt meg 42 évvel ezelőtt, Szervátiusz Tibor pedig idén lenne 95 éves és immár 7 esztendeje az égi utakon jár. A két művészt – apát és fiát –, valamint az emléküket ápoló alapítványt köszöntőjében Závogyán Magdolna kulturális ügyekért felelős államtitkár méltatta. A díjak átadását követően átnyújtották a Szervátiusz Tibor-ösztöndíjat is Kis Evelynnek, a Marosvásárhelyi Művészeti Líceum diákjának. Az esten Szabó Dániel cimbalomművész örvendeztette meg virtuóz játékával a szépszámú közönséget.

Több mint százéves épületből egy 1295 négyzetméter alapterületű, kétszintes új óvodaépületbe költözött Dombóvár egyik legrégebbi oktatási-nevelési intézménye, az Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Óvoda. A beruházás 2 milliárd forint összegű kormányzati támogatásból valósult meg. A 2025. szeptember 24-én tartott ünnepélyes átadón egyházi és kormányzati meghívottak is jelen voltak. Felföldi László pécsi megyéspüspök kifejezte háláját azért az összefogásért, amelynek eredményeként egy gondolatból, ötletből egy épület született, mely a kicsinyeket szolgálja. A főpásztor külön köszönetet mondott a szülőknek, akik kezdetektől bizalmat szavaztak az óvodának, valamint az intézmény dolgozóinak, akiknek áldozatos, szeretetteljes munkája a gyermekszívek csöndes, hétköznapi szolgálata. „A szeretetek otthonra van szüksége, csak ott tud szabad lenni és igazán kibontakozni, melyet meg kell teremteni otthonainkban, intézményeinkben, Egyházban” – fogalmazott Felföldi László püspök, aki az ünnep zárásaként megáldotta az épületet, annak „lakóit” és dolgozóit.

Nyugat-Európában bezárnak, a Kárpát-medencében épülnek a templomok – erről beszélt Nacs Lőrinc nemzetpolitikáért felelős államtitkár 2025. október 7-én a vajdasági Királyhalmon, ahol a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság támogatásával újult meg a Jézus Szentséges Szíve-templom. A munkálatok befejezése alkalmából tartott ünnepségen az államtitkár kiemelte: „A magyarság élettereje és kitartása elfogyott volna az évszázados küzdelmek, a véráldozatok és veszteségek során, ha hitünkkel nem kapaszkodtunk volna Isten mindent felülmúló gondviselésébe.” Hozzátette: a törekvés, hogy méltóágteljesen ünnepeljük meg az ünnepeket, Magyarországon már az Árpád-kor óta a legszebb templomokat és épületeket eredményezte a magyarság számára.

„Emberi kötelességgel, a szeretet bilincseivel vonzottam őket: olyan voltam hozzájuk, mint aki arcához emeli a csecsemőt, és lehajoltam hozzá, hogy ételt adjak neki” (Oz 11,4) mottóval Margaritha Valappila nővér és Manfred Huber atya lelkipályakörletet tart 2025. november 10–14. között Kecskeméten a Szent Miklós-templomban (Barátok templomában). A szervezők azoknak a 18 év felettieknek a jelentkezését várják, akik végig jelen tudnak lenni. Regisztrálni a kecskemeti-lelkipalyakorlat@gmail.com e-mail-címen lehet.

Emléktábla-avatással ünnepeltük Hajdúnánáson a XV. Székely Menekültek Emléknapiját

A szentmisét Borka Ernő gyergyóalfalvi plébános mutatta be

A Hajdúnánási Római Katolikus Egyházközség 2025. szeptember 28-án, vasárnap tartotta a XV. Székely Menekültek Emléknapiját. A délelőtti 11 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Borka Ernő gyergyóalfalvi plébános mutatta be helyi és vendégpapok koncelebrálásával, akik között görögkatolikus parókusok is voltak, és szintén szolgált az oltárnál Vencser László, a Jakab Antal Keresztény Kör vezetője, a Keresztény Jövőkért Alapítvány elnöke és az *Életünk* újság felelős szerkesztője. A szentmise után a világi előjárók leleplezték, a lelkipásztorok pedig megáldották azt a templom déli falára elhelyezett emléktáblát, amelyen negyvennégy székely település neve olvasható – mindazon községeké és városoké, ahonnan 1916-ban háborús menekültek érkeztek Hajdúnánásra.

Borka Ernő atya a szentmise kezdetén megemlékezett, hogy közeli rokonságban áll néhány dr. Jakab Antal gyulafehérvári püspökkel, aki dédnagymamájának (*Márta néni*nek – a szerk.) a testvére volt. A szentmisén az újfahértói egyházi énekhar működtött közre. A végén az Ősi székely himnusz alatt a jelenlévők kivonultak a templomkertbe, ahol az események a templom déli falán elhelyezett emléktábla leleplezésével és megáldásával folytatódtak. A táblán annak a 44 székely településnek a neve olvasható, ahonnan 1916-ban háborús menekültek érkeztek Hajdúnánásra. Az emlékjelet a két testvérváros előjárói leleplezték le. Ünnepi beszédében Bódi Judit, Hajdúnánás polgármestere kiemelte: „*Elődeink nem kérdeztek. Nem volt a fejükben, hogy ki honnan jött, milyen vallású, meddig marad. Csak azt érezték, hogy segíteniük kell. Önzetlenségből, példamutatásból óriási örökséget hagytak számunkra.*” Bódi Judit hangsúlyozta: ha bármikor hasonló helyzet állna elő, mint 1916-ban, Hajdúnánás népe éppen úgy kitárná szívének és házának ajtaját a történelem kényszere miatt átmenetileg hajlékot, a fejük fölé fedelet keresők előtt, mint százkilenc évvel ezelőtt. Korodi Attila, Csíkszereda polgármestere elmondta: a megelőző napon Máriapócsra járt, ahol a bazilikában kárpátaljai zarándokok keresztutat végeztek. „*Mi Székelyföldön persze, nehéz helyzeteket kell megoldjunk, nehéz helyzeteket tudnak okozni a többségi nemzet rosszakaratú emberei időnként. De mégis jól vagyunk.*” A kárpátaljai magyarokra utalva rámutatott: „*Ők nincsenek jól.*” És

földet először Korodi Attila, Csíkszereda polgármestere és Füleki Zoltán csíkszeredai tanácsos, majd a gyergyóalfalvi küldöttség: Borka Ernő plébános, Kis Lóránd, az egyháztanács világi elnöke és hitvestársa, Kis Laura helyezte el a Székely Menekültek Emlékkeresztjénél. A koszorút is az említett vendégek helyezték el először a Befogadó Szeretet Emlékjelénél, majd őket Hajdúnánás város vezetése, a Jakab Antal Keresztény Kör, a Keresztény Jövőkért Alapítvány, az *Életünk* újság és a helyi egyházak képviselője követte. A koszorúzást az újfahértói egyházi kórus halk éneke kísérte. Az ünnepi eseményt a magyar és a székely himnusz énekkel közreműködéssel kísért közös eléneklése zárta. Az együttlét a meghívott vendégek számára a város vezetése jóvoltából közös ebéddel ért véget.

Az esemény társszervezője Hajdúnánás Város Önkormányzata és a Jakab Antal Keresztény Kör, médiapartnere pedig az *Életünk* – Az európai magyar katolikusok lapja volt. A program kültéri részét Buczkó József moderálta.

A következőkben Borka Ernő gyergyóalfalvi plébános Hajdúnánáson a XV. Székely Menekültek Emléknapiját elhangzott szentbeszédét ismertettük.

Borka Ernő: Vegyük észre a mai Lázárokat

A szegény Lázár története az evangélium egyik legismertebb szakasza. Valószínűleg azért, mert egy olyan jelenséget ír le, amely minden korban nagy gyakorisággal fordul elő. A bőséges lakomát rendező gazdag ember nem vész a múltba és Lázár alakja sem tűnt el napjainkból. Két személy, két élethelyzet: odalent Lázár, aki a gazdag ember asztalára függeszti tekintetét, hátha lehullik számára egy kis morzsa, odafent pedig a lakmározó gazdag, aki úgy tesz, mintha Lázár nem is létezne, meg sem látja. A gazdag ember és Lázár élete közötti távolság jelzi, hogy a gazdag embernek nagyon szomorú sors jut majd osztályrészü, amelyért csak ő a felelős. Túl későn méri fel a véglegesen megpecsételődött állapotát, amikor már nem lehet legyőzni a távolságot. Pedig az élete során elég lett volna, ha egy kicsit jobban odafigyel. Am sorsa egészen az ellenkezőjére fordul. Ekkor a gazdag ember azt kéri, hogy figyelmeztessék, legalább a testvéreit. Nem tudja, hogy a szakadékot nem hatalmas erőfeszítések árán kell legyőzni, hanem elég kinyitni a Szentírás (Mózes és a prófétákat). Ha ezt korábban megtette volna, testi szemem kívül a szíve is megnyílhatott volna. Isten szava megérinti szívünket és arra ösztönöz, hogy legyünk irgalmasságok a városainkban, falvainkban, településeinken élő sok-sok Lázárral.

Ha megfigyeljük, bármekkora is a különbség a két személy között, mégsem függetlenek egymástól, nap mint nap kapcsolat áll fenn közöttük, hiszen ezt olvastuk, hogy ott feküdt a gazdag kapuja előtt. Ott volt mindennap a szeme előtt. Ennek ismeretében mondhatjuk, hogy a szeretetlenség, önzőség, közömbösség, egoizmus képe jelenik meg előttünk. Egyik oldalon ott van a teljes kiszolgáltatottság, a másik oldalon a teljes érzéketlenség. Ennek a gazdagnak nem az volt a bűne, hogy gazdag volt, hanem hogy önzően gazdag volt, vakon volt gazdag. Ott volt a szeme előtt Lázár, akinek a neve: Isten megsegít – Eleázár, de mégsem látta meg, nem segítette meg. Pedig ajándékul és lehetőségül adta számára az Isten ezt az elesett embert. Lehetővé teszi, hogy gyakorolja a szeretetet, lehetővé teszi, hogy meglássa benne a felebarátot, hogy megossa vele javait. Ugyanakkor egy feladatot is kapott a

gazdag az Istentől, mert minden ember kap ebben az életben – érezd a magad felelőségének, hogy mi van a másikkal. Ha ezt a felelőséget felismered és megteszed, akkor Jézussal találkozol, aki pontosan ezekre a helyzetekre mondta: „*Amit egynek is a legkisebbek közül tettetek, azt nekem tettétek!*”

Lázárban ez a gazdag találkozhatott volna Istennel. Lehetőséget adott neki az Isten, hogy találkozzon Vele, de ő a jólétől és az önzőségtől megvakulva eldobta azt.

Amikor elhalványul bennünk a mások iránti felelősségvállalás, csak úgy elvagyunk magunkkal, a magunk körével, akkor elmulasztjuk az Istennel való találkozást.

Isten igéje mindig figyelmeztet, hogy vegyük észre, hogy nemcsak körülöttünk forog a világ. Isten sok lehetőséget ad a Vele való találkozásra embertársainkon keresztül. Nekünk is megvannak a magunk Lázárjai. Vajon észre vesszük a mindennapi rohanások közepette? Kereszténynek lenni azt jelenti, hogy gyakoroljuk az emberszeretetet, hiszen hitünk cselekedetekben nyilvánul meg. Nem szabad azt gondolnunk, hogy ez a Lázár mindig anyagiakban szorul ránk.

Lázár mindig az a valaki, akinek valamilyen hiánya van és én azt a hiányt betölthetem. Lehet, hogy csak magányos és én társul egy rövid beszélgetéshez mellé szegődhetem. Lehet, hogy nekem örömem van, neki meg szomorúsága és abba a szomorúságba egy kicsi fénysugarat vihetek. Lehet, hogy csak arról van szó, hogy baja van önmagával, küszködik, és ha valaki bátorítja, biztatja, attól szárnyakat kap és rendbe jöhet az élete. Lehet, hogy némelyeknek csak egy jó szóra, egy meleg kézfogásra, bátorításra, egy kis odafigyelésre van szükségük, arra, hogy észrevegyék őket, emberszámba vegyék. Itt elgondolkozhatunk: vajon mennyire figyelünk egymásra? Ne gondoljuk, hogy mindig mindenhez pénz kell, sőt higgyük el, hogy legtöbbször nem az kell a másik embernek. Vannak Lázáraink, akik valamilyen hiányt szenvednek, s a Jóisten engem küld, mert Ő egymásra bízott bennünket.

A példabeszéd fontos mondanivalója, hogy minden itt dől el! Itt és most e jelenvaló életünkben! A földi életünk, a földi szint meghatározza a túlvilágot. Aki az örökévalóság nézőpontjából vizsgálja az életét, annak az embernek átértékelődik az élete és a fókusz középpontjába az kerül, hogy élete gyümölcsöt teremjen az irgalmasság, a szeretet gyakorlása által. Észrevenni a mai Lázárokat. Ne csak önmagaddal foglalkozz. Nagy ereje, gyógyító ereje van az emberi odafigyelésnek. Ábrahám és a gazdag párbeszéde nekünk szól, mai embereknek, hogy nekünk még van időnk, van lehetőségünk életünk hibás lépéseinek a helyrehozatalára. A gazdagnak nem adatott meg, hogy belelásson téves magatartásába, hogy mi lesz büszkeségének, érzéketlenségének, önteltségének a következménye, habár már neki is adva volt Mózes és a próféták tanítása. Ez a gazdag is hallhatta az igehirdetést, de nem ért el a szívéig, nem nyitotta meg értelmét.

Mi is halljuk, olvassuk a Szentírás. Üzenete érjen el értelmünkig, szívünkig, hogy ne legyünk olyan érzéketlenek, mint a gazdag, és az üzenetből hámozzuk ki konkrétan, hogy egy adott élethelyzetben mit kér tőlünk az Isten. Ha Isten szavát halljuk meg és nem a magunk önzését, akkor meghalljuk a rászoruló kiáltását. Növekszik együttérzésünk, észre fogjuk venni, miben szenvednek szükségét és képesek leszünk a morzsáknál jóval többet nyújtani nekik. Az evangéliumi tanítás nyomán megértjük majd, hogy nemcsak kenyérrel élnek a szegények, hanem szeretettel is. És megértjük

Pál apostol kijelentését is: hogy nagyobb öröm adni, mint kapni.

Úgy gondolom, hogy ebben az evangéliumi példabeszédben a mai ünneplésünk eredete van benne, legalábbis párhuzamot lehet felfedezni. Nem a dúsgazdag és a tel-

jesen szegény Lázár ellentétében, hanem a ráfigyelés, együttérzés, testvéri befogadás dimenziójában. Ismerjük a történelmet: menekültek a székelyek 1916-ban – pedig ritkán tették történelmük folyamán. Közöttük volt a későbbi gyulafehérvári püspök, Jakab Antal és Domokos Pál Péter is.

Otthon, szülőföld elhagyása, félelmek, kérdések, fáradtság, nélkülözés. Talán kimerültség, kilátástalanság érzése, de ott pislákol a remény is. Ilyen lelkiállapotban érkeztek hozzátok, kedves hajdúnánásiak. Elképzelem szerint a háború minden kincsét, baja az itteni térségre és emberekre is rányomta a bélyegét, mégsem fordultatok el a menekülő székelyek befogadásától, hanem szeretettel megnyitottátok szíveteket, életeket. Megmutattátok, hogy igazi testvérek vagytok, akiket nem hagyott közömbösen a menekülő székelyek helyzete és állapota. Ott volt bennetek és ma is ott kell hogy legyen az az érzés, akarat és cselekvés, amikor egy magyar ember nehézségben lévő magyar testvérenek a kezét akarja megfogni.

Száz év eltelté után is hála, köszönet ezért a befogadásért, legyen az örök boldogság az osztályrészü azoknak, akik a testvéri együttérzéstől és keresztény szeretettől vezetve megnyitották életüket. Hála és köszönet, hogy ennek az emléket őríztek, ápoljátok és évenként egy emlékünnepeket szerveztek. Ebben is benne van az együvé tartozás tudata, a testvéri életérzés és a keresztény hitvallás.

Köszönet a meghívásért, köszönet, hogy együtt ünneplhetünk, köszönet, hogy testvérként ölelhetjük át egymást. Legyen velünk, áldjon, segítsen és őrizzen a Mindenható jószágos Isten. Legyen közbenjárónk a Boldogságos Szűzanya. Ámen.

*

Nyolcfős küldöttségünk tagjai – akik közül hatan Ausztriából érkeztek – másnap, szeptember 29-én elzarándokoltak Máriapócsra, ahol lapunk vezércikkírójával, dr. Papp Tiborral együtt szentmisét ünnepeltek, majd Tibor atya idegenvezetése mellett megismerkedtek a kegyhellyel és történetével.

Vezessen vissza bennünket a Jóisten az elkövetkező években is ezekre a megszentelt helyekre!

Varga Gabriella

ameddig a háború tart, addig nem is lesznek jól. Békére vágyik a nép. Korodi Attila így folytatta: „*Mi együtt lehetünk Önökkel. És ebben az összefogásban kívánom, hogy legyen erőnk és mindig tudjunk egymáshoz baráti szeretettel viszonyulni, s azoknak, akik a leginkább szükségét érzik a segítségnek, tudjunk segítséget adni.*” A folytatásban Borka Ernő plébános és Lukács Imre görögkatolikus parókus megszentesztelte az emléktáblát, Gacsályi Gábor református lelkipásztor imát mondott, majd Juhász Imre újfahértói/hajdúnánási plébános megáldotta az emlékjelet.

A jelenlévők innen átvonultak a templom főbejárata előtti térre, ahol az ünnepség a székely „por(föld)szemek” és a koszorúk elhelyezésével folytatódott a templomkerteri emlékjeleknél. A Székelyföldről hozott

Lengyel Ferenc Az írnok

(ősmúlt és jövő között)

Kezében kopottas nádtollával agyagtáblába karcolt tegnapot: Láss a ember, az idő rávall, de ha szófogatlan, rátapod.

A múlt, mint repedt és érthetetlen jelkép a kezdetek kezdetéről, ó-sumér s új-akkád képjelekben intve és óvón jövők felé dől.

A szikkadt tábla épp tenyérmű, kopott drappjában karcos a sorsunk. Ha nem értjük, többszáz nemzedéknyi kútmélyből fog üzenni, hogy: voltunk...

Az evangélium gyermeke volt, ezért sugárzott belőle az öröm – Placid atyára emlékezünk

„Többször elmondtam: jegyezzék meg, az Úristennek van humora! A Szovjetunió tíz évig mindent megtett, hogy tönkretessen. Én mégis itt vagyok 91 évesen, de hol van a Szovjetunió?” (Placid atya, 2007)

Gulág: vajon mi, ma élő utódok, tudjuk-e pontosan, hogy mit jelent ez a fogalom? Tudjuk-e, hogy az orosz *Glavnoje upravlenije ispravityelno-trudovih lagerej*, azaz *Javítómunka-táborok Főigazgatóságából* eredő rövidítés mit rejt? A sztálini Szovjetunió egészét behálózó munkatáborrendszert. A kutatók 700 ezer és több mint 1 millió közé teszik azon magyar állampolgárok számát, akiket a második világháború után elhurcoltak az úgynevezett *javítómunka-táborokba*, ahol a fizikai megsemmisítés volt az egyik cél. Ennél több embert csak Németországból és Japánból hurcoltak el és vetettek fogságba, ami a lakosság számarányát tekintve azt mutatja, hogy a megtorlásnak ez a módozata Magyarországot sújtotta leginkább. A Gulágra hurcolt civilek között Kárpátalján és Délvidéken különösen sok volt a magyar és a német ajkú. Sokan nem élték túl a megpróbáltatásokat, és a visszatérők sem beszélhettek évtizedeken keresztül arról, mi történt ott velük.

Mára megtört a csend. Beszélhetünk és beszélünk is kell arról, hogy „mi történt ott velük”. A 2017-ben 101. életévben elhunyt Olofsson Placid atya, bencés szerzetes is sokszor elmondta, amikor már elmondhatta, hogy a Gulág valóságos pokol volt. „Nem számítottunk embernek” – hallhattuk tőle (is).

A Magyar Országgyűlés 2012-ben a Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emléknapjává nyilvánította november 25-ét. Azért ezt a napot választották, mert 1953-ban ezen a napon érkezett vissza Magyarországra a Gulág-lágerekből szabadon bocsátott rabok első csoportja. A Magyarországon fogságba vetett, „kis munkára” összegyűjtött polgári személyek nagy részét hadifogolyként, míg kisebb részüket internáltként hurcolták el a szovjet fegyveres erők.

Az Országgyűlés határozata kimondja, hogy „a Parlament méltóképpen kíván megemlékezni arról a mintegy 800 ezer magyar honfitársunkról, akiket 1944 őszétől kezdve hadifogolyként vagy internáltként a Szovjetunióba hurcoltak több éves kényszermunkára, vagy a második világháborút követően a folyamatosan kiépülő kommunista diktatúrában a magyar hatóságok hathatós közreműködésével koholt vádak alapján 5–25 évre száműzték a Gulág rabtelepeire”; továbbá „tiszteltet adózik mindazok előtt, akik életüket adták a hazáért, magyarságukért, származásuk miatt, politikai, vallási meggyőződésükért, illetve akik emberi és polgári jogaikról megfosztva idegen földön, hazájuktól több ezer kilométerre, embertelen, megalázó körülmények között fogságot szenvedve végeztek kényszermunkát”.

*

Olofsson Placid, születési nevén Olofsson Károly bencés szerzetes, tanár, egyházi író Rákosszentmihályon született 1916. december 23-án. Egyik apai ági őse Svédországból szakadt Magyarországra még a XVIII. században. Édesapja, Olofsson Gusztáv köztudású tanár volt Budapesten, édesanyja, Reihardt Juszta Tolna vármegyei sváb családból származott. Károly 1933-ban, az érettségije után lépett be Szent Benedek Rendjébe. Szerzetesi neve Placid lett.

Végigélte a XX. század mindkét világháborúját, majd a magyar rendőrség 1946. június 5-én letartóztatta, a megszálló szovjet hadsereg budapesti hadbírósa pedig tízévi, a Szovjetunió munkatáborában letöltendő kényszermunkára ítélte. Egy Moszkvától

kilencszáz kilométerre keletre fekvő lágereben tíz keserves évet töltött, fakitermelésen és különböző fafeldolgozó gyárakban dolgozott. Ott találta meg új hivatását: hogy tartsa a lelket a többi fogolyban. Rabtársainak, majd visszatérése után tanításával, előadásával, könyveivel több ezer embernek adta vissza a hitet és az élni akarást.

Placid atya saját szavaival felelevenített emlékeiből idézünk (leirat):

„Az egész börtönben egyedül én voltam reverendában, az örök talán ezért kivételnek velem: kihívtak folyosót mosni és mellékhelyiséget pucolni. Nem volt kellemes, de legalább nem kellett a cellában lenni egész nap: mozoghattam! Amikor a szovjet katonáknak unalmában énekelt, én is elkezdtem magyar nótákat dúdolni. Aztán a Szentlélek Úristen megsúgta: ez a jóember nem tud magyarul, tehát nem kell a magyar nóta szövegéhez ragaszkodnom! Elénekeltem hát azt is, hogy egy katolikus pap csiszálja itt a padlót. Sokadik napon történt: a hat halálkamrában kivégzésére váró harminckét elítéltnél elénekeltem, hogy katolikus pap vagyok, s aki a szentgyónását el akarja végezni, bánja meg bűneit, én innen megadom a fölödozást. Akkoriban ez latinul ment: *Ego te absolvo a peccatis tuis. En téged feloldozlak a bűneid alól.* Kerestem erre egy magyar nótát: *Nincs cserepes tanyám, sem szűrőm, sem subám nekem, Ego te absolvo a peccatis tuis, s fújtam, fújtam a fölödozást...* A legközelebbi mosakodásnál odajött hozzám egy Heves megyéből való fiatalember és azt kérdezte: »Te énekelte ott a folyosón?« Mondom, én. »Te, nem tudom neked elmondani, hogy annak milyen hatása volt a halálkamrában! Én is ott voltam, de kegyelmet kaptam, huszonöt évet. Tudod, a halalos ítéletét mindenki másképp fogja fel: van, aki depresszióba esik, másikkal szemben sem lehet, mert robban, de amikor meghallottuk a te énekedet, elkezdünk suttozni, hogy milyen csodálatos az Isten. A légtér változott meg a halálkamrában.« Akkor értettem meg a Jóisten üzenetét: engem azért küldött oda, hogy tartsam a lelket a kétségbeesett, talajt vesztett fogolytársaimban. Nekem a tíz esztendő elviselése milliószorta könnyebb volt, mert volt feladatom, s ennek a teljesítésében a Jóisten csodálatos módon segített.

A rabtársakkal összeállítottuk a túlélés négy szabályát:

1. *A szenvedést nem szabad dramatizálni, mert akkor gyengébb lesz az ember, márpedig a szenvedés elviseléséhez minden energiára szükség van.* Ezt mi úgy oldottuk meg, hogy vigyáztunk egymásra, nem engedjük, hogy valamelyik rabtársunk elkezdjen panaszkodni. Ha valaki mégis elkezdett elégedetlenkedni, zúgolódni, kértük, hogy beszéljen a szakmájáról. Arról pedig mindenki tudott a beszélni. Én a tíz év alatt annyi szakmát kitanultam, hogy csuda, a pulykatenyésztőtől, méhészetten és bányászaton át a könyvkötészetig...

2. *Észre kell venni az élet apró örömeit és azt meg kell örvendezni.* Az erdőben csoportokat alkottunk és lestük az apró örömeiket. Ilyen volt például az, ha mínusz tizenöt fokban a motozásnál nem vették le átkutatni a vattasapkánkat, mert így nem fázott meg

a fejünk! Este, amikor a káposztalevest és a zabkását elfogyasztottuk, a legtöbb apró örömet felsoroló társunk lett a győztes, majd aki a győztesek versenyét is megnyerte, az lett az olimpiai bajnok. Meg is ünnepeltük őt: megkérdeztük, melyik a kedvenc nótája, és elénekelte nekik!

3. *Nem vagyunk tökéletesek, de itt és most meg kell mutatnunk, hogy különbek vagyunk rabtársainknál, ez mozgósítja az életenergiáikat.* Szép példa volt erre 1955. szeptember 24., amikor a bútorgyárban dolgozó hetven

magyar tudatták a parancsnokságon, hogy repatriálnak, vagyis hazamehetünk, másnapról már nem kell dolgoznunk. Miközben a hetven ember az erről szóló papírt aláírta, egyszer csak nyílt az ajtó és mérhetetlen kiabálással bejött a bútorgyár igazgatója. Éktelenül káromkodott, hogy ha az utolsó hat munkanapot nem dolgozzuk le, ő a harmadik negyedévtérvt nem tudja teljesíteni, s akkor oda a negyedévi és az év végi prémium. Összebe-széltünk, odaálltunk eléje, és azt mondtuk, hogy mi, magyarok, önként elmegyünk dolgozni erre a hat napra! Földbe gyökerezett a lába, mi pedig másnap ott voltunk! Megmutattuk, hogy különbek vagyunk, mint ők, és ez az önbecsülésünknek rengeteget jelentett.

4. *Akinek van hová kapaszkodnia, annak könnyebb elviselnie a szenvedést.* Mi, hívő emberek a Jóistenbe kapaszkodtunk, misézni azonban sokáig nem tudtam. Zablisztól és szójából készült kenyérünkkel nem lehetett, a bor pedig ismeretlen volt arrafelé. A Jóisten sugallatára ez is megoldódott! Szovjet állampolgár rabtársaimmal, akik kaphattak havonként csomagot, elcseréltem a kenyeremet: a lengyelektől és a litvánoktól oplatkát, a zsidóktól maceszt, a kaukázusiaktól egy-egy fűrt szőlőt kaptam cserébe. Kipréltem a szemeket, és tudtam misézni. Vekkerórám nem volt, este megittam két pohár vizet, mert az ember ettől kettőkor felébred. Így éjszaka 2 és 3 között a felső priccen, hogy a többiek lássanak, elsepertem a poloskákat és hason fekvé miséztem s reggel áldoztattam a rabtársaimat. Az örök soha nem vették észre. Hogy ez micsoda erőforrás volt, azt nem lehet elmondani! A rabtársak nagyon megbecsülték, hogy a Jóisten velünk van. A Gulágról senki nem jött hitetlenként haza!

Egyik alkalommal a kárpátaljai görögkatolikus lelkészitől megtudtuk, hogy húsvét van. Este, miután megettük a káposztalevest és a zabkását, összejöttünk, énekelünk, imádkoztunk. Ezt észrevette egy szovjet rabtársunk, Lev Szergejevics Lebegyev elektromérnök, aki 43 év után, 1995-ben Moszkvából orosz és német nyelven levelet írt nekem. Azt írta, nem tud húsvétot ünnepelni anélkül, hogy meg ne köszönné azt a lágerbeli ünnepünket, mert az meghatározó volt az ő emberi és keresztényi kibontakozásában.

Volt egy nagyon emlékezetes karácsonyunk is. 1952-ben egy félreértés folytán festőként dolgoztam a kultúrszobában. Időnként készítettem paprikajancsit és különböző játékokat a hadnagy főnököm gyermekbűnbűlésében szenvedő, gipszágyban fekvő négyéves kislányának. Karácsony előtt megemlékeztem, hogy csinálnék egy jolkát

neki (a Szovjetunióban karácsony nem létezett, csak a jolka, vagyis az újévi fenyő, amit a Kremlben is felállítottak, a pionírok pedig körbetáncolták január elsején). Az erdőből hoztattam egy kis fenyőfát, papírból hajtogatott díszeket raktam rá. De ahhoz, hogy január elsejére odaadhassam, időben kész kellett lennie, így december 24-re már megvolt! Két nappal korábban az egyik fogolytársam talált egy pici gyertyacsonkot, azt a kis karácsonyfá elé tettük. A reggeliből kicsempesztett kenyér héját az ukránoktól kért fokhagymával bedörzsöltük, az volt a kolbász! A kenyérbelet kis kockákra törteltük és cukormorzskákat szórtunk rá, az volt a sütemény! Két magyar fogolytársunk a láger villanyfejlesztőjében dolgozott. Karácsonyestünk negyedórájában rövidzárlatot okoztak, mert így koromsötétség lett, és a négy óratoronyból elkezdtek kilőni a színes jelzőrakétákat. Csillagszórónk nem volt ugyan, de káprázatos tűzijátékban lehetett részünk! Igaz, hogy a két társunk három nap sötétzárkát kapott ezért, de hát Istenkém, valamit valamiért! Így történt, hogy összejöttünk huszonöt, imádkoztunk, énekelünk, az otthoniakra gondoltunk, elfogyasztottuk a »kolbászt« és a »süteményt«. Egy kicsikét elfelejtettük a nyomorúságunkat.

Akkor is benyitott egy fogolytársunk, egy Sztálin-díjas szovjet költő, Nyikolaj Fagyejevics Szolovjov. Ránk nézett, majd távozott. Azt hittük, egyenesen a parancsnokságra megy és feljelent bennünket, a Szovjetunióban ugyanis a legnagyobb véték az összeesküvés volt. Másnap iparkodtam találkozni vele, hátha nem találta meg a parancsnokságot... Amint meglátott, rögtön mondta, hogy beszélni akar velem. »Tudod, nagyon jó, hogy engem ateistának véleltek, de amit tegnap láttam, hogy ti ilyen körülmények között is tudtok ünnepelni, ennél nagyobb istenért nekem nem kell.« Hirtelen szóhoz sem jutottam...

A Jóisten egész életemben, a Gulágon is mellettem állt és csodálatosan segített. Mindig megkérdezik, hogy egy olyan élet után, ami nekem jutott, miért vagyok mégis ilyen vidám, optimista, derűs. Megmondom: az élő hitem alapján. Én az evangélium gyermeke vagyok, ezért sugárzik belőlem az öröm...

Placid atya Budapesten, 2017. január 15-én, életének 101. évében tért haza Teremtőjéhez. Mindazok, akik ismerték, hallották, olvasták, emlékét sohasem feledik.

Varga Gabriella
(Fotó: Király Csaba)

Elindult a „Placid atya-projekt”

A Pannonhalmi Főapátság és a Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) együttműködési megállapodást kötött Olofsson Placid bencés szerzetes tárgyi és szellemi hagyatékának ápolására, feldolgozására és bemutatására. Az erről szóló megállapodást Földváryné Kiss Réka, a NEB elnöke és Hortobágyi T. Cirill főpap látta el kézjegyével 2025. szeptember 24-én Budapesten, a NEB Hivatalában. A megállapodás kiterjed egy vándorkiállítás összeállítására, ifjúsági alkotói pályázat kiírására, tudományos konferencia szervezésére, valamint különböző kiadványok megjelenítésére. A „Placid atya-projekt” legtöbb elemét 2026-ban mutatják majd be.

Üzenőfal

Az 1970-es években az Amerikai Egyesült Államokban szerkesztett *Képes Magyar Világhíradó* hasábjain sikerre vitt ötlet mintájára új rovatot indítottunk: ha eljuttat kiadóhivatalunknak vagy alapítványunknak egy lehetősége és döntése szerinti adományt, közléseszlük lapunkban a személyes üzenetét!

– Van kedvenc bibliai vagy irodalmi idézete? Küldje el szerkesztőségünknek!

– Húsvét jön, karácsony jön, anyák napja, gyermekek napja, idősök világnapja közeleg és Ön kifejezné ünnepi jókívánságait? Tegye meg ebben az újságban!

– Születésnapot, jubileumot ünnepel valaki, esetleg nyugdíjba vonul? Köszöntse őt az *Életünkben*!

– Eltávozott valaki? Búcsúzzon el tőle az *Életünkben*!

– Szeretné jelét adni egy rég nem látott rokonnak, ismerősnek, hogy gondol rá? Tegye meg ezt az *Életünkben*!

– Nemzeti ünnepre készülünk, a szentév vagy a béke kérdése foglalkoztatja? Ossa meg a nyilvánossággal gondolatát az *Életünkben*!

– Sommás véleménye van szerkesztőségünk munkájáról? Nosza: kiáltsa világá!

Egyetlen gondolat, idézet, versszak a beküldő nevével és lakóhelye megnevezésével – és „faliújságunk” máris megtelik szöveges jegyzetekkel, amelyek mindenki számára érdekesek lehetnek.

Legyen a védnökünk!

Egy kis adományfelajánlást követően juttassa el szerkesztőségünkhöz az üzenetét vagy az idézetét! Nemes célt fog ezzel szolgálni: színesíti, gazdagítja lapunk tartalmát, szórakoztatja vagy éppen elgondolkoztatja olvasóitársait, s mindeközben anyagilag is segíti újságunk megmaradását!

Fontolja meg ezt – addig is ajánljuk figyelmébe az itt látható üzenetet.

Ne feledjétek, hogy...

A kötelesség szeretet nélkül elkedvetlenül.

A felelősség szeretet nélkül kiméltelenség.

Az igazságosság szeretet nélkül megkeményít.

Az okosság szeretet nélkül ravaszság.

A rend szeretet nélkül kicsinyesség.

A barátság szeretet nélkül képmutatás.

A becsület szeretet nélkül gőg.

A gazdagság szeretet nélkül fősvénység.

A hit szeretet nélkül vakbuzgóság.

Az élet szeretet nélkül értelmetlen.

(Szent Pio atya)

Golarits Gyöngyi, Zürich

Az európai magyar katolikus közösségek elérhetőségei

AUSZTRIA

■ **Bécs, Collegium Pazmanium**
A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14
+43 1 319 1403
collegiumpazmanium@gmail.com
www.pazmanium.katolikus.hu
Rektor: Varga János

■ **Bécsi Főegyházmege Magyar Közössége**
A-1070 Wien, Döblergasse 2/30b
+43 676 78 57 376
www.katolikus.at
www.facebook.com/KMEMWien
Plébános: Simon Ferenc

■ **Burgenland (Őrvidék), Kismarton**
Diözese Eisenstadt, Vikariat für ungarische Belange
A-7000 Eisenstadt, St. Rochus-Straße 21
+43 676 880 708 346; +43 2682 777 346
laszlo.pal@martinus.at
www.martinus.at
Plébános, püspöki helynök: Pál László

■ **Burgenland (Őrvidék), Alsóőr**
A-7501 Unterwart 226
+43 33 523 4108
Plébános: Gáspár Adalbert

■ **Burgenland (Őrvidék), Felsőőr**
A-7400 Oberwart, Stenamangerstraße 13
Plébános: Gáspár Adalbert

■ **Burgenland (Őrvidék), Középpulya**
A-7350 Mittelpullendorf, Ungargasse 62
Plébános: Ghinari Johann

■ **Graz**
A-8020 Graz, Kalvarienbergstr. 155
+43 316 6821 2421
otto.molnar@laposte.net
istvan.hollo@graz-seckau.at
Plébánosok: Molnár Ottó, Holló István

■ **Innsbruck, Magyar Diákközpont és Kultúrcentrum**
A-6020 Innsbruck, Richard Wagner Str. 3
+43 699 1151 6190
pepat@ikbnet.at
Világi elnök: Szabados Péter

■ **Klagenfurt**
Kapuziner Kirche, A-9020 Klagenfurt, Waaggasse 15.
+43 676 8772 7444

■ **Linz/Wels**
Ungarnselsorgezentrum der Diözese Linz
A-4600 Wels, Herrengasse. 2.
+43 732 341 175
ernest.szabo@dioezese-linz.at
Plébános: Szabó Ernő

■ **Salzburg, Orsolyita zárda**
A-5061 Salzburg, Aigner Str. 135.
+43 699 8172 1232
Kapcsolat: Bohuny István

BELGIUM

■ **Brüsszeli Magyar Katolikus Közösség**
1050 Bruxelles, rue de l'Arbre Bénit 123
+32 2 649 6188; +32 487 61 40 63
havas.istvan@piarista.hu
www.bmkk.be
Plébános: Havas István

CSEHORSZÁG

■ **Prágai Magyar Katolikus Plébánia**
CZ-11000 Praha 1, Jindřická 973/30
+421 908 650 565; +420 734 688 656
info@katolikus.cz | www.katolikus.cz
www.facebook.com/Prágai-Magyar-Katolikus-Plébánia-1769510549979963
Plébános: Balga Zoltán

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

■ **London, Hungarian R. C. Chaplaincy, Szent István Ház**
GB – W5 4EA London, 62 Little Ealing Lane
+44 20 8566 0271; +44 79 0486 4431
londonfolelkeszeg@gmail.com
www.szentistvanhaz.org
www.facebook.com/szentistvanhaz.london
Plébános: Csicsó János

■ **Bristol, St. Dunstan-plébánia**
20A Bristol Road, Keynsham, Bristol BS31 2BQ
+44 117 983 930
Plébános: Szende Tibor

FRANCIAORSZÁG

■ **Párizsi Magyar Katolikus Misszió**
F-75010 Paris, 42, rue Albert Thomas
+33 1 4208 6170, missioncatholique@orange.fr
www.magymisszio.info
www.facebook.com/Parizsi.Magyar.Katolikus.Misszio

HOLLANDIA

■ **Hollandiai Magyar Katolikus Egyházközség**
NL 2241 VT. Wassenaar, Hyacinthstr. 22.
+31 70 511 1030
hagai.magyar.katolikusok@gmail.com
www.facebook.com/HagaiMagyarKatolikusok
www.facebook.com/EKThollandiai

LENGYELORSZÁG

■ **Krakkói Magyar Katolikusok**
31-043 Kraków, ul. Stolarska 12

LUXEMBURG

8032 Strassen, 2 place des Martyrs
www.magyarok.lu, www.facebook.com/luxhun
Miséző lelkészek: Lukács József és Havas István

MÁLTA

Sliema, Salesian Oratory-templom
www.facebook.com/groups/570077513172992
(Mindent Máltáról – All about Malta)

NÉMETORSZÁG

■ **Augsburg, Szent László Magyar Katolikus Misszió**
D-86152 Augsburg, Henisiusstraße 1
+49 821 3166 8960; +49 821 3166-8961
iroda@augmis.de
www.augmis.de; www.augsburgmisszio.de;
www.augsburgi-katolikusok.de
Misézőhelyek: Augsburg, Kempten, Neuburg an der Donau, Neu-Ulm
Plébános: Csibi Sándor

■ **Berlin-Brandenburg, Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség**
D-10551 Berlin, Waldenserstraße 28
berlin@katolikus.hu
www.szebb.de
www.facebook.com/magyarkatolikusokbb
Koordinátor: Urbán Ilona Anna

■ **Frankfurt, Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség**
D-65934 Frankfurt am Main, Oeserstr. 126
+49 69 339997851
pfarrbuero@erzsebet-frankfurt.de
j.belenyesi@bo.bistumlumburg.de
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de
www.facebook.com/MagyarKatolikusEgyhazkozseg.
Misézőhelyek: Frankfurt am Main, Darmstadt-Griesheim, Dieburg, Gießen, Mainz és Wiesbaden-Nordenstadt
Plébános: Belényesi József

■ **Hamburgi Magyar Katolikus Misszió**
D-20535 Hamburg, Bürgerweide 35
+49 40 250 7783
www.hamburgi-magyarok-ev.de/katolikus-istentisztelet
www.hamburgi-magyar-katolikus-misszio.de

■ **Kölni Ersekseg Római Katolikus Magyar Lelkészsége**
D-50676 Köln, Am Rinkenpfuhl 10
+49 221 3377 8517; +49 221 7599 9909
info@ungarnzentrum.de; ungarnzentrum.koeln@gmail.com
www.ungarnzentrum.de
www.facebook.com/Ungarische.Gemeinde.
Misézőhelyek: Bergisch-Gladbach, Bonn, Duisburg, Düsseldorf, Essen, Herzogenrath, Köln, Wuppertal
Plébános: Lukács József

■ **Nürnbergi Magyar Katolikus Egyházközség**
D-90473 Nürnberg, Caritas-Seniorenheim St. Josef-kápolna, Langwasser, Giesbertsstraße 65
+49 911 9616 9319 (Gecző-Bokor Ildikó)

■ **Mannheim, Ungarnseelsorge**
D-68723 Plankstadt, Schwetzingen Str. 32
Lelkipásztor: Lovász Reinholdt kooperátor

■ **Müncheni Magyar Katolikus Egyházközség**
D-81925 München, Oberföhringer Str. 40.
+49 89 2137 74230 (Varga Katalin)
+49 170 229 2070 (Szarvas Erzsébet)
+49 89 2137 74233 (Lukács Tibor)
+49 89 2137 274234
Ungarische-Gemeinde.muenchen@comuc.de
www.ungarische-mission.de; www.magyar-misszio.de;
www.ukm-muenchen.de
www.facebook.com/munchenimisszio
Misézőhelyek: Bad Tölz, Erding, Landshut, München, Rosenheim, Waldkraiburg
Plébános: Merka János
Nyugdíjas kíségető: Buchmüller István

■ **Münster Magyar Katolikus Misszió**
D-48157 Münster-Handorf, Middelfeld 24
+49 251 9325 7288
ungarische-mission@bistum-muenster.de
www.sites.google.com/view/ungarisch
www.facebook.com/ungmis
Misézőhelyek: Bielefeld, Bocholt, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück, Hannover
Plébános: Simon Péter

■ **Passau Magyar Misszió**
D-94032 Passau, Steingergasse 8
+49 851 2137 5117
D-84375 Kirchdorf am Inn, Hauptstraße 1
+49 172 703 1032, +49 857 12332
pfarrer@pfarre-kirchdorf-inn.de
kontakt@magyarintezet.de
www.ungarisches-institut-passau.de
www.facebook.com/magyarmissio.passau
www.facebook.com/magyarintezet.de
Plébános: Kovács János

■ **Stuttgart, Szent Gellért Magyar Katolikus Egyházközség**
D-70186 Stuttgart, Albert-Schäffle Str. 30.
+49 711 236 9190; +49 711 236 7417; +49 711 236 7393
szentgellert.stuttgart@drs.de
www.stuttgarter-katolikusok.de
www.facebook.com/stuttgarteri.katolikusok
Misézőhelyek: Balingen-Frommern, Biberach an der Riss, Böblingen, Eislingen, Friedrichshafen-Berg, Heidenheim an der Brenz, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg-Hohe-neck, Munderkingen, Reutlingen-Orschel-Hagen, Schwäbisch-Gmünd, Stuttgart, Ulm, Tuttlingen, Weingarten
Plébános: Merlás Tibor

■ **Würzburgi Magyar Katolikus Egyházközség**
D-97070 Würzburg, Kardinal-Döpfner-Platz 7
+49 931 386 243

NORVÉGIA

www.facebook.com/p/Magyar-nyelvű-szentmiské-Oslo-100078835576256

OLASZORSZÁG

■ **Olaszországi Katolikus Missziós Központ**
RM-00151 Roma, Via del Casaleto, 481.
+39 066 928 1372; +39 066 842 620
hungarian.mission.italy@gmail.com
www.cssroma.katolikus.hu
Misézőhelyek: Bari, Bologna, Castelbuono, Catania, Firenze, Loreto, Milánó, Nápoly, Padova, Palermo, Parma, San Martino del Carso – Sagrado, Torino, Velence

SVÁJC

■ **Bazel, Szent Erzsébet Katolikus Magyar Bázeli Misszió**
CH-4123 Allschwil, Binnigerstr. 45.
+41 76 518 5441
iren.felber@gmx.ch
www.ungarnmission.ch
Bázeli Keresztény Magyar Egyesület
+41 79 864 9756
Plébános: Pál István

■ **Genfi Magyar Katolikus Misszió**
CH-1216 Geneve-Cointrin, Chemin du Ruisseau 36.
+41 22 791 0458
genfimkm@gmail.com
www.katolikus.ch
Kapcsolat: Körmendyné Anna és Igó-Kemenes Péter

■ **Zürich, Szent István Magyar Katolikus Misszió**
CH-8057 Zürich, Winterthurerstr. 135.
+41 44 362 3303
peter.varga@mail.ch; iroda@magyar-misszio.ch
www.magyar-misszio.ch
Misézőhelyek: Frauenfeld, Schaffhausen, Uster, Zürich, Winterthur
Plébános: Varga Péter

Társat keres!

Németországban, rendezett körülmények között élő 46 éves fiatalember harminc év körüli magyar, keresztény, intelligens, melegsívű hölgytársat keres. A fényképes leveleket *Tartós kapcsolat reményében* jelígre várjuk e-mailen vagy hagyományos postai úton a szerkesztőség ismert postacímein (lásd: impresszum).

Keresztrejtvény

„Nem mindig...” Bethlen Gábor (1580. november 15. – 1629. november 15.)

Bethlen Gábor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	N	
12		13				14			15				
16	17		18		19			↻ A				20	
21				22					23		24		
25			26						27		28		
29				30		31		32				33	
34			35			36		37		38	39		
40		41		42		43							
44			45			46				47			
48								Ü				51	
52			53			54				55			
56		57		58		59				60		61	
62	63		64			65			66		67	68	
69					70				71	72		73	74
T				75					76		77		

Vízszintes: 1. Az idézet folytatásának első része. 12. Méter. 13. Ghánai nyelv. 14. Névelő. 15. Becézett női név. 16. Lám. 18. Bethlen Gábor hitvallásának második része. 20. Névelő. 21. Sás. 22. Bethlen Gábor hitvallásának negyedik része. 24. Idegen ember. 25. Doktor. 26. Patakmeder! 27. Érdekvényesítés. 29. Csernátóni vár. 30. Becenév. 32. Becézett férfinév. 33. Múlt idő jele. 34. Gallium. 35. A dal. 37. Kérdőszó. 38. Keletlen. 40. Em! 41. Mázsa. 42. Vépé! 43. Védő-e. 44. Német személyes névmás. 45. Lángtól megsemmisülő. 47. Natal egy-neműi. 48. Gramm. 49. Arany János-mű. 50. Szinte anyyi! 51. Liter. 52. Kicsinyítő képző. 53. Varróeszközei. 54. Rengeteg. 55. Magasztal. 56. Energia. 58. Cigányul: ne csináld. 60. Csermely. 61. Elekfő! 62. Lúdfajta. 65. Spanyol község. 67. Arany. 69. Kezdetlen éltes! 70. Remek egy-neműi. 71. Személyes névmás. 73. Tetejére.

Függőleges: 1. Los Angeles. 2. Bétlen bekk! 3. Bethlen Gábor hitvallásának első része. 4. Lexikon. 5. Múlt idő jele. 6. Bosznia-Hercegovinai falu. 7. Vegyesen szed! 8. Gramm. 9. Kettőzve nagyapa. 10. Becézett női név. 11. Hollandia jele. 12. Az idézet második része. 17. Védjegy. 19. Ön. 23. Nemzetközi Olimpiai Bizottság. 24. Orosz folyó. 28. Bethlen Gábor hitvallásának ötödik része: „...bizonyára nincsen.” 31. Felfele: személyes névmás. 36. Végtelen amőba! 39. Tört tor! 45. Hárán fia. 46. Glikémiás index. 50. ... Nishimura, japán atléta. 54. Bethlen Gábor hitvallásának harmadik része. 57. Elöl. 59. Németül gyere. 63. ... missa est. 64. Törött sín! 66. Lelle párja. 68. Parancsoló-e. 70. Rádium. 72. Tiltás. 74. Keresztül. 75. Infó. 76. Tél! 77. Hidrogén.

Simon Kinga

Július–augusztusi rejtvényünk megfejtése: „Segítsetek felépíteni a párbeszéd hídjait.”

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
+36 70 635 7064 (privát)
iroda@eletunk.net
www.eletunk.net
www.facebook.com/europai.eletunk.ujsg

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Konzulensek: Lukács József, Sajgó Szabolcs SJ,
Szöcs Csaba, Varga János, Vértesaljai László SJ

Szerzők: Balogh Petres Judith, Czirják Árpád,
Kovács Péter, Mustos Edit, Papp Tibor,
Simon Kinga, Udvarhelyi Olivér, Vincze András

Lapunk szerzői, szerkesztői és konzulensei
önkéntes alapon teljesítik vállalásaikat.

Előfizetés:
közvetlenül a kiadóhivatalnál vagy
az európai magyar lelkeségeken keresztül
Előfizetés a 2026. évre közvetlenül a kiadónál:
40 EUR/év (Európa), 8000 HUF/év (HU)

Digitális változat:
20 EUR/év

Bankszámlaszámunk:
MISSZIÓ MÉDIA KFT.

OTP BANK
11716008-22527699

HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:
Éber Tamás

Nyomatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokaji út 5.

A szerkesztőség a nem saját jegyzésű cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget, mindazonáltal kellő körültekintésre törekszik. Az olvasóinktól és külső forrásokból érkező cikkek tartalmáért azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

„Tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok”

Balázs Gergely (1947–2020) és Szabó István (1941–2020) piarista paptanárokról emlékeznek meg 2025. november 4–5–6-án Kecskeméten a hagyományos őszi, immár 14. egyházi emlékkonferencián

„*Akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok!*” (Dán 12,3). Ezzel a motóval rendezi meg idén Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata és az Alföld Idegenforgalmáért Alapítvány a 14. egyházi emlékkonferenciát, amelyen két piarista paptanár, Balázs Gergely (1947–2020) és Szabó István (1941–2020) életútját és munkásságát állítják a figyelem középpontjába. A rendezvény fővédnöke dr. Babel Balázs, a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye érseke és Szemereyné dr. Pataki Klaudia, Kecskemét Megyei Jogú Város polgármestere; védnöke Farkas István (Lupus) piarista atya és Lévai Jánosné tanácsnok, önkormányzati képviselő.

Farkas István (Lupus) atya így emlékezik a covid idején elhunyt két rendtársára: „*Szabó István és Balázs Gergely, éppúgy, mint én, Isten kegyelméből a Kecskeméti Piár diákja lehetett. Megragadott bennünket tanáraink hitelessége, imádságos élete, így köteleztük el magunkat a Piarista Rendben. Hálát adok az Úristennek, hogy említett két rendtársamhoz nagyon mély barátság köt. Tudom, hogy most már az égből segítik munkánkat, úgy, mint ragyogó csillagok.*”

A program november 5-én, szerdán reggel 8 órakor szentmisével kezdődik a kecskeméti Szentháromság – Piarista – Templomban (Jókai u. 1.). Főcelebráns: Nyeste Pál plébános, orgonán közreműködik: Sümegi Csaba kántor.

A 9 órakor kezdődő konferenciának is a templom a helyszíne, programja pedig a következő:

9.00 Himnusz

9.05–9.10 Varga Mónika: A vendégek köszöntése; Tokovics Tamás kisfilmösszeállítása

9.10–9.20 Lévai Jánosné: Zsódi Viktor tartományfőnök gondolatai; az előadók és a vendégek köszöntése, bemutatása

9.20–9.35 Soltész Miklós államtitkár: Kalazanczi Szent József nyomában, a magyarországi piaristák és diákjaik

9.35–9.40 Németh-Nagy Johanna énekművész: Ave Maria

9.40–10.00 Móczár Gábor főigazgató: Feladatunk a mai magyar közéletben – egykori piarista diákként

10.00–10.20 Kispál György plébános: Piaristák és a cserkészlet (Főhajtás Szabó István piarista előtt)

10.20–10.45 Bányai Gábor országgyűlési képviselő, kormánybiztos: „*Ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy...*” Gondolatok és valódi tapasztalatok a covidosok halálusájáról

10.45–11.10 Farkas István (Lupus) piarista: A legkiválóbb nevelő: Mária. A piaristák Mária-tisztelete

11.10–11.20 Piarista Gimnázium Kórusa. Hangszeren kísér: Fehérvári Gábor tanár

11.20–12.00 Szünet

12.00–12.20 Dr. Babel Balázs érsek: Gyógyítás és kereszténység

12.20–12.40 Dr. Finta József plébános, érseki helynök: Balázs Gergely és Szabó István atyák lelkipásztori ujjlenyomata

12.40–13.00 Dr. Berényi Tivadar adjunktus, KÉSZ-elnök: Szabó István piarista atya emlékezete

13.00–13.15 Nyeste Pál plébános: Az igazság munkatársa
13.15–13.30 Lévai Jánosné tanácsnok, önkormányzati képviselő: Zárszó, köszönet

13.30–13.35 Közös ima – Dr. Finta József, Nyeste Pál, Farkas István, Nagy Attila, Balogh Tamás, Görbe László, dr. Jeney Gábor, Feczák László, Diószegi Lajos

13.40 Boldogasszony Anyánk

November 5-én, szerdán este 18 órától a piarista templomban jótékonyági hangverseny lesz a kecskeméti árvák és a covid-árvák javára.

November 6-án, csütörtökön 10 és 12 óra között tanúságtétel, beszélgetés lesz a piarista templom közösségi helyiségében, majd a program a 12 órakor kezdődő hálaadó szentmisével zárul.

„*Mi, kecskeméti szeretettel és tisztelettel emlékezünk arra a két kiváló paptanarra, akiknek élete példa mindannyiunk számára. Ti imádkoztatok értünk és a piaristák nagy családjáért! A drága Szűzanya palástja borítsa be Kecskemétet, drága országunkat, hiszen »Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?« (Róm 8,31)» – ezekkel a gondolatokkal ajánlja az emlékkonferenciát az érdeklődők figyelmébe Szemereyné dr. Pataki Klaudia polgármester, Engert Jakabné alpolgármester, Lévai Jánosné tanácsnok, önkormányzati képviselő és Deutschné Sipos Irén, az Alföld Idegenforgalmáért Alapítvány Kuratóriumának elnöke.*

A rendezvényt a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., a Nemzeti Együttműködési Alap, Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, a kecskeméti Alföld Idegenforgalmáért Alapítvány, a budapesti Alapítvány a Közjóért, a Kecskeméti Kátona József Múzeum, a HÉP – Horváth Építőmester Zrt. és a Classic Kft. támogatja. Minden érdeklődőt szeretettel várnak!

Tartsunk bűnbánatot – ez a remény útja

A magyarok októberi mariazelli zarándoklatát idén Mohos Gábor püspök vezette

Évtizedekre visszanyúló hagyomány, hogy Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez közel eső szombaton magyar hívek töltik meg a mariazelli bazilikát. A kegyhely a rendszerváltozás előtt az emigráns, a hazájukból elűzött vagy onnan elmenekült hívek találkozásának helyszíne volt; a magyarok zarándoklatán ma a diaszpórában és az anyaországban élők találkoznak egymással a kegyoltár körül. Az elmúlt év (2024) óta újra az ausztriai magyar főlelkész a szervezője a zarándoklatnak, a mariazelli apátsággal együtt. Idén ez a második magyar zarándoklat volt Mariazellben; mint ismert, májusban Mindszenty bíboros életnagyságú szobrát avatták a bazilika északi oldalánál. Október 4-én Mohos Gábor püspök volt a szentmise főcelebránsa és szónoka; a keresztutat is ő vezette.

Michael Staberl OSB prior, a kegyhely vezetője köszöntötte a magyar zarándokokat, köztük Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspököt, Szilágyiné Bátorfi Edit bécsi nagykövetet, Vejkey Imre országgyűlési képviselőt, a papokat és a híveket. A szentívreményének jegyében szolt a jelenlévőkhöz, megemlékezve Mindszenty József bíborosról és az új Mindszenty-szoborról is: „*Köszönetet mondok Magyarországnak, a magyarságnak, a Mindszenty Alapítványnak ezért a gyönyörű szoborért, amelyet májusban egy nagy ünnepség keretében megszenteltünk. Vigyük magunkkal a Magyarok Nagyasszonya, a Magna Domina Hungarorum áldását, és nagyon köszönöm, hogy eljöttetek Mariazellbe!*”

Szabó Ernő atya, az ausztriai magyarok főlelkésze is köszöntötte a zarándokokat, külön kiemelve a gyermekeket, fiatalokat, illetve Mohos Gábor püspököt, a budapesti Szent István-bazilika plébánosát, aki egyben az MKPK külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott koordinátora. Köszöntötte Ausztriában szolgáló paptestvéreit, így Varga János kanonokot, a bécsi Pázmáneum rektorát, aki híveivel és ösztöndíjas fiatalokkal együtt érkezett a zarándoklatra; és a Grazból érkezett Molnár Ottó prelátust, akit harminckilenc évvel ezelőtt szenteltek pappá éppen Mariazellben. A főlelkész üdvözölte a Magyarországról érkezett papokat is: Godza István gödöllői premontrai atyát, valamint Ciprián kapucinus atyát Máriabesnyőről, aki a Misszió Tours zarándokainak lelkivezetőjeként kísérte a közösséget. A nagykövet asszony és a képviselő úr mellett Ernő atya köszöntötte a Máltai Lovagrend tagjait, Lakner-Bognár András orgonaművészt és Mak-kai Lajost, a perjelség titkárságának munkatársát is. Végül, de nem utolsósorban így fogalmazott: „*Nagyon örvendek, hogy itt vagyunk egész Ausztriából, az itt élő magyarok, hogy a magyarországi testvéreink imájára és közbenjárására a Szűzanya erősítse identitásunkat, hogy éljük meg nyelvünket, hitünket, kultúránkat, tradícióinkat.*”

Szentbeszédét Mohos Gábor püspök így kezdte: „*Itt vagyunk Mariazellben, egy na-*

gyon ősi Mária-kegyhelyen, amely sok évszázad óta mélyen összekapcsolódik a magyarság hitével és történelmével. Egy olyan ünnepnek a közelében vagyunk, a Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez közelében, amely a mi Mária-ünnepünk. A Szűzanyát nagyon sokféle módon tiszteljük, nagyon sok népnek megvan a hozzá való sajátos viszonya, de közülük mi mégis kiemelkedünk, mert Szent István előtt nem nagyon van annak nyoma a történelemben, hogy valaki ilyen módon felajánlotta volna a Szűzanyának, az ő oltalmába az egész rábizott népet. És nemcsak oly módon, hogy anyai szeretetével járjon közben értünk az Istennél, vagyis képviselje az ügyeinket, örömeinket, bánatainkat, kéréseinket, hanem úgy is, hogy valamilyen módon igazgatja, rendezi ennek a népnek az ügyeit. A királynak az a dolga, hogy kormányozza az egész népet – Szent István ezt is a Szűzanyára bízta.”

A történelem során Isten sokszor sokaknak távolinak tűnt, ha egyáltalán hittek benne. Távoli, félelmetes, s nem olyan, akirehközeledni lehetne. Isten volt az, aki újból és újból közeledett, méghozzá a legsodálatsabb módon akkor, amikor emberré lett, és újszülött gyermekként jött közénk. S aki Őt az egész emberiség nevében befogadta, Mária volt. Megkapta azt az egyedülálló küldetést, hivatást, hogy Isten Fiának az édesanyja legyen – emelte ki a püspök atya. Kifejtette: Mária Istennek az a teremtménye, akiben tökéletesen megvalósult mindaz, amit róla Isten elgondolt. Ezért is szólítja úgy az angyal: „*kegyelemmel teljes*”. Mert minden megvalósult benne Isten tervéből. Bennünk nem tud minden megvalósulni hitetlenségünk korlátai miatt, de óriási ajándék az idő – az időben lehetőségünk van arra, hogy változzunk, hogy megnyíljunk, elmélyüljünk, növekedjünk, gyógyuljunk. Gyógyuljunk azokból a hitetlenségekből, bizalmatlanságokból, csalódottságokból, amelyek akadályozzák bennünk Isten életének kiadását – fogalmazott Mohos Gábor püspök.

„*Az elmúlt három napban Brüsszelben voltam az Európai Unió püspöki konferenciáinak találkozásán. Különböző nézőpontból*

látjuk a dolgokat, de az közös, hogy mindenki aggódik a jövő iránt, hogy az hogyan fog alakulni. Ami miatt leginkább aggódik minden jó szándékú és jóakarátú ember, hogy egyre nagyobbak az ellentétek az emberek, a népek, a földrészek között. Az ellentétek kiélesedése olyan veszélyeket rejt magában, ami a békének az elvesztése” – magyarázta. Hozzátette: a Szűzanya a Béke Királynője. Ő meghív bennünket arra, hogy kérjük Istentől a békét. Ez az, amit mi, hívők tudunk tenni. „*A nagy döntéseket a népek vezetői hozzák, de én hiszem azt, hogy a mi imádságunk a népek vezetőire is hat. A mi imádságunk megnyitja Isten kegyelme előtt az utat – bennünk, magunkban, a környezetünkben, a világban. A Szűzanya azt mondja, hogy imádsággal természeti katasztrófákat, háborúkat is meg lehet előzni*” – hangsúlyozta az esztergom-budapesti segédpüspök.

Rámutatott: ilyen csodák vannak. Ausztriában például az ötvenes években nagyon sokat imádkozták a rózsafüzért, aminek eredményeként 1955-ben kivonultak az országból a megszálló csapatok, és Ausztria semleges, önálló lett. Az imádságnak hatalmas ereje van. Ha hiszünk, hittel imádkozunk, akkor lehetséges, hogy a veszedelem elkerüljön minket, de ehhez mély hit kell. A legnagyobb ajándék, amit kérhetünk, a hit ajándéka. Akkor tudunk igazán, szívből imádkozni, ha mély a hitünk, és minél többet imádkozunk, annál inkább mélyül a hitünk – hangzott a szentbeszédben. Szent II. János Pál pápa azt mondta: a hit önmagát teremti meg bennünk akkor, ha gyakoroljuk. Minél inkább törekszünk megélni, annál inkább mélyül és kibontakozik. Minél inkább tudunk az imádság mellé tenni valamilyen áldozatot: börtöt, lemondást, engesztelést, felajánlásokat, annál inkább mélyül ez a kegyelmi dimenzió.

Ha Európában még létezik remény arra, hogy itt valami megújul és jóra fordul, csakis

úgy lehetséges, hogy lélekből újulunk meg. Belülről, az Istennel való mély kapcsolatból. Nincs más, ami előrevisz. Különösen most van itt az idő, hogy odaforduljunk Istenhez, hogy bűnbánatot tartsunk. Ez a jövő útja.

A jövő útja nem az, hogy mennyire kényelmesen élünk, hogy mennyire jók a körülöttünk lévő környezeti adottságok, az életünk körülményei, hanem ennél sokkal fontosabb, hogy milyen az Istennel való kapcsolatunk és milyenek az egymás közötti kapcsolataink. Amelyek akkor fognak mélyülni és gyógyulni, ha az Istennel való kapcsolatunk is mélyül; és az Istennel való kapcsolatunk is akkor tud igazán mélyülni, ha az egymás közötti kapcsolataink is gyógyulnak.

Sok mindent hozhattunk a szívünkben magunkkal a Szűzanyához. A kéréseink mellett tegyük ezt is oda, hogy a mi személyes hitünket, szeretetünket – ezáltal reményünket – növelje; tudjuk folytatni mindazt, amit sok-sok generáció magyarságának hagyományaként megkaptunk, tudjuk továbbadni, és az életet szolgálni, tudjunk örülni – húzta alá Mohos püspök.

Az evangéliumban Mária azt mondja, hogy „*boldognak hirdet engem minden nemzedék*”. „*Adj a Isten, hogy a Szűzanya szerinti boldogságot megérezzük, erre vágyunk, erre nyíljon meg a szívünk, lelkünk, és akkor majd egyszer ró-lunk is el lehet mondani, hogy boldogok vagyunk. Boldogok, mert megnyílt a szívünk, és Isten ránk vonatkozó szava, személyes terve egyre jobban kibontakozott, megvalósult. Adj a Isten, hogy ezt az örökséget tudjuk magunkkal vinni, ebben tudjunk megerősödni, és ez a remény velünk maradjon és mélyüljön. Táplálja bennünk a mindennapi imádság, ennek a terjesztői legyünk ebben a világban, és akkor a mi országunk és Európa is meg tud újulni. Ehhez kérjük a Szűzanya, Szent István királyunk, Mindszenty bíboros és minden magyar szent és boldog közbenjárását*” – buzdított Mohos Gábor püspök.

A hagyományak megfelelően a zarándokok a szentmise után keresztúton vettek részt, amelyet ezúttal Mindszenty József szobránál a boldoggá avatásáért mondott imával kezdtek.

(*Forrás: Martineum Felhőképző Akadémia; Szombathelyi Egyházmegye*)

